

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคเหนือ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานแนวทางในการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. พัฒนาการของวัยรุ่น
 - 1.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย
 - 1.2 พัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพทางสังคม
 - 1.3 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ
 - 2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรม
 - 2.4 การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ
 - 3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไป
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านความปลอดภัย
 - 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านเพศสัมพันธ์
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้และการป้องกันสิ่งเสพติด
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

1. พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่น (adolescents) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า *adolescere* ซึ่งแปลว่าเจริญเติบโต (to grow up) หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (to grow to maturity) ซึ่งคำว่าวุฒิภาวะ หมายถึง สภาพความเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นสภาวะสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีผู้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ ดังนี้ เลอร์นเนอร์และสเปนเนียร์ (Lerner & Spanier , 1980 : 18) ให้ความหมายวัยรุ่นไว้ว่าเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ

จากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในฐานะเอกลักษณ์ของคนหนุ่มสาว สถานภาพและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มีท่าทางคล้ายผู้ใหญ่มากขึ้น วัยรุ่นถูกกำหนดว่า อาจมีอายุประมาณ 13-21 ปี ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและสภาพวัฒนธรรมทางสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ สุชา จันทร์เอม (2536 : 136) กล่าวว่าวัยรุ่น คือ วัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปหาผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นขีดแน่นอนว่า เริ่มเมื่ออายุเท่าใดและสิ้นสุดวัยเมื่อใด

ซอเรนสัน (Sorenson , 1962) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นขั้นที่บุคคลจะก้าวขึ้นมา จากความเป็นเด็ก เป็นระยะของการพัฒนาทั้งภายในและภายนอก มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นตน เป็นระยะที่จะก้าวขึ้นมาจากการพึ่งผู้อื่นมาสู่ การพึ่งตนเอง เป็นช่วงที่ต้องการอิสรภาพ มีความรับผิดชอบ มีความจริงจังกับงานและความรัก

เฮอร์ลิค (Hurlock , 1969) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหาและเป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์

ดังนั้นวัยรุ่นในที่นี้ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 13-21 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการที่รวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย สติปัญญา บุคลิกภาพและสังคม การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้นำให้วัยรุ่นต้องปรับตัวและการปรับตัวนี้เอง จะนำมาซึ่งความวิตกกังวล ความเครียดทางอารมณ์ บุคคลทั่วไปมักเรียกวัยรุ่นว่าเป็นวัยแห่งปัญหา วัยนี้จะพยายามปรับปรุงร่างกายของตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น พยายามหัดตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะสร้างสิ่งประทับใจต่าง ๆ เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าตนเองมิได้เป็นเด็กวัยรุ่นอีกต่อไปแล้ว และย่อมมีสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับผู้ใหญ่มีการลอกเลียนแบบผู้ใหญ่ เช่น การสูบบุหรี่ หัดดื่มสุรา เป็นต้น วัยรุ่นจึงจัดเป็นวัยหนึ่งที่ควรได้รับความเอาใจใส่จากสังคม เพื่อพัฒนาเป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีคุณค่า ซึ่งมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงพอสรุปได้ดังนี้

1.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical Development) จะมีพัฒนาการทางด้านส่วนสูง น้ำหนัก และโครงร่าง (สัดส่วนและขนาด) อย่างรวดเร็ว

1.1.1 ความเจริญในด้านส่วนสูงของวัยรุ่น เมื่อเปรียบเทียบความสูงของวัยรุ่นในเพศเดียวกันแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งเกิดจากสาเหตุทางด้าน

พันธุกรรม อิทธิพลของฮอร์โมนและเรื่องอาหารการกิน เป็นต้น ส่วนสูงของเพศหญิงจะหยุดก่อนเพศชาย ผู้หญิงจะไม่สูงขึ้นต่อไป เมื่อมีอายุอยู่ตอนปลายของวัยรุ่น ส่วนผู้ชายจะสูงต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งอายุประมาณ 20 ปี

1.1.2 ความเจริญทางด้านน้ำหนักของวัยรุ่น ในระหว่างที่เป็นวัยรุ่นตอนกลาง เด็กหญิงจะเริ่มหนักกว่าเด็กชาย แต่หลังระยะวัยรุ่นตอนกลางไปแล้ว ผู้ชายจะหนักกว่าผู้หญิงเล็กน้อย จะรักษาความหนักว่าตลอดไป

1.1.3 ความเจริญเติบโตด้านสัดส่วนและขนาดของวัยรุ่น สัดส่วนและขนาดของแต่ละคนในรุ่นราวคราวเดียวกันอาจแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับการทำงานของต่อมต่าง ๆ ในร่างกาย การออกกำลังกาย อาหารที่รับประทานและสัดส่วนของโครงร่าง เป็นต้น และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย ลักษณะรูปร่างของชายและหญิงที่แตกต่างกันระหว่างเพศเริ่มปรากฏขึ้น เช่น เด็กชายมีไหล่กว้าง ตะโพกเล็ก แขนยาว ส่วนเด็กหญิงตะโพกผายออก ไหล่แคบมน และส่วนอื่น ๆ จะแตกต่างจากเด็กชายอย่างเห็นได้ชัดเจนขึ้น

1.2 พัฒนาการทางบุคลิกภาพและสังคม (Personality & Social Development)

การปรับตัวทางสังคมจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างบุคลิกภาพ โดยจะพัฒนาแบบแผนเฉพาะตัว ในลักษณะของความนึกคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของวัยรุ่นที่มีต่อบุคคลในสังคมต่อไปในอนาคต อิริคสัน (Erikson, 1965) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยของความพยายามค้นหาเอกลักษณ์ของตน ค้นหาความสามารถ ความต้องการที่แท้จริง การค้นหาเอกลักษณ์จะเป็นไปได้ดีแค่ไหน ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ที่ได้รับมาตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการ ซึ่งเด็กต้องประยุกต์ทั้งจินตนาการและทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างทางเลือกด้านส่วนตัว อาชีพการงาน ความต้องการทางเพศและอุดมคติของชีวิต การที่วัยรุ่นพยายามค้นหาเอกลักษณ์แห่งตนเอง ทำให้เป็นวัยที่ชอบความเป็นอิสระ อยากรทดลอง เมื่อมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาในชีวิตพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง จนเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง บางครั้งอยากเป็นเด็กเพราะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร แต่บางครั้งอยากเป็นผู้ใหญ่ที่มีสิทธิต่าง ๆ ในสังคม ความสับสนนี้ทำให้วัยรุ่นหันไปจับกลุ่มกันเอง สร้างลักษณะเฉพาะกลุ่ม มีค่านิยมของกลุ่ม ทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ปลดปล่อยอารมณ์ได้เต็มที่ ไม่ต้องเสแสร้งให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะรักษาความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่กลุ่มเห็นว่าดีหรือถูกต้อง

1.3 พัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development) วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สามารถคิดหาเหตุผลในด้านต่าง ๆ เพื่อหาทางแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัยรุ่นมีความจำดี มีสมาธิดี มีความคิดกว้างขวาง วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นพอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 เป็นวัยแห่งการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและบุคคลรอบข้าง มีการสังเกตลองกระทำหรือลองผิดลองถูกในการแก้ปัญหา

1.3.2 เป็นวัยแห่งการสร้างทัศนคติที่ต้งาม เช่น ทัศนคติทางประชาธิปไตย สังคม ค่านิยม

1.3.3 เริ่มคิดถึงอนาคตและรู้จักสำรวจตนเองว่าเหมาะสมสำหรับอาชีพใดมีวิธีการตัดสินใจในการคบเพื่อน เข้าสังคมและการเลือกคู่ครอง

พัฒนาการทางสติปัญญาส่งผลต่อเนื่องหลายประการด้วยกัน คือ

1. ความสามารถในการศึกษาและอาชีพ สติปัญญาของวัยรุ่นจะพัฒนาไปทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเด็กมีพัฒนาการขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม การเปลี่ยนแปลงนั้นนับว่ามีส่วนช่วยให้วัยรุ่นมีความสามารถทางการศึกษา และอาชีพมากถึงระดับสูงสุด เขาสามารถเรียนรู้วิชาการ ทฤษฎีต่าง ๆ หรือประกอบกิจกรรมที่ยาก ๆ ได้ ความสามารถเฉพาะอย่างหรือความถนัดจะปรากฏชัดในระยะนี้

2. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและเหตุการณ์ สามารถพิจารณาหาแนวทางที่อาจเป็นไปได้หลาย ๆ วิธี นอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ ความสามารถนี้ก้าวสูงขึ้นจากความเป็นเด็ก แต่ยังมีแนวความคิดที่แคบกว่าผู้ใหญ่ ยังมองปัญหาได้ไม่รอบด้าน และยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป

3. ความสามารถในการวิเคราะห์และปรับปรุงตนเอง วัยรุ่นจะรู้จักมองตนเอง สังเกตพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเอง วิเคราะห์การกระทำของตนเองอย่างมีเหตุผลมากขึ้น แม้ว่าจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่ก็ตาม

4. ความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์ เป็นวัยที่เต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นคว้าทดลอง ลักษณะเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะนำความรู้ต่าง ๆ ไปทดลอง หรือประยุกต์ใช้ เขาจึงเกิดความคิดสร้างสรรค์

วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างสูง จนกล่าวได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ดังนั้น ประสบการณ์ที่เด็กวัยรุ่นได้รับในช่วงนี้ จะพัฒนาศักยภาพทั้งด้านปริมาณและคุณภาพทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กเอง และศักยภาพที่พัฒนาแล้วนี้จะเป็นพื้นฐาน

ของชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป นอกจากนี้ ทุกรัฐบาลต่างตระหนักว่า พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น เป็นเครื่องชี้ถึงอนาคตของประเทศ เพราะวัยรุ่นจะเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งจะทำให้สังคมพัฒนาสืบต่อไป จากความสำคัญนี้ รัฐบาลจึง กำหนดนโยบายพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ โดยมุ่งพัฒนาสุขภาพกายและจิต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมตาม คักยภาพดังกล่าว

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

2.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ

พจนานุกรมลองแมน (Longman) ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรม ว่าเป็น การกระทำหรือการตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล และเป็นปฏิสัมพันธ์ในการ ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่เป็นไปอย่างมี จุดมุ่งหมายสังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญมาแล้วหรือ เป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้ตัว (Robert M. Goldenson ,1984 : 90 อ้างในวีร รุ่งสุริยะวิบูลย์ , 2535 :29)

ชูดา จิตพิทักษ์ (2525:2) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวม เฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่ง คนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยม (Value) ที่ยึดถือเป็นหลักในการประเมิน สิ่งต่างๆ ทักษะคติหรือเจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Openion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจที่ถือว่าเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 :15) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึงกิจกรรมหรือ การกระทำของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะ สังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การเดิน การพูด การกระพริบตา การได้ยิน การเข้าใจ ความรู้สึกโกรธ ความคิด การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ เป็นต้น

มันน์ (Munn ,1962 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ องค์การอนามัยโลก (The World Health Organization) ได้ให้ความหมายของ คำว่า สุขภาพ (Health) ไว้ว่า คือสภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และสภาพ ความเป็นอยู่ทางสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่การไม่มีโรคหรือไม่ทุพพลภาพเท่านั้น (อ้างในสมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และกันยา กาญจนบุรานนท์ , 2532 : 22)

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2532 : 97) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึงกิจกรรม ต่าง ๆ ของร่างกายที่แสดงออกมา สามารถสังเกตได้ด้วยบุคคลอื่นหรือปฏิกิริยาภายใน

ที่มีต่อสถานการณ์ หรือในเหตุการณ์ ซึ่งรวมเจตคติ ค่านิยม ความรู้ บางครั้ง ไม่สามารถแสดงออกให้เห็นได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2532 : 155) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมว่า หมายถึง ปฏิกริยา หรือกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์กระทำแม้ว่าจะสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม

ส่วนคำว่า พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) นั้น กู๊ด (Good. , 1959 : 55-65) ได้กล่าวว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายใน (covert behavior) และเกิดขึ้นภายนอก (overt behavior) ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนมี หรือเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพนี้จะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้และการเปลี่ยนแปลงภายในที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถจะวัดได้ว่าเกิดขึ้น

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2524 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมสุขภาพคือ พฤติกรรม ที่คนพยายามทำขึ้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเจ็บป่วย

สุชาติ โสภประยูร (2525 : 44) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมสุขภาพว่า หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกของเด็กเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติและทักษะ โดยเน้นในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่ครูจะสามารถสังเกตได้

นิภา มนูญปัจจุ (2528 : 20) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

คณะกรรมการสุศึกษา (2539 : 23 อ้างในสุพัฒน์ ชีรวะเจริญชัย , 2542:66) ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมสุขภาพ ว่าหมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติของ บุคคลที่มีผลต่อสุขภาพซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของบุคคลเป็นสำคัญ โดยแสดงออก ให้เห็นได้ในลักษณะของการกระทำและการไม่กระทำในสิ่งที่เป็นผลต่อสุขภาพ หรือผลเสีย ต่อสุขภาพ

จากความหมายของพฤติกรรมสุขภาพข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง การกระทำ หรือการตอบสนองของมนุษย์ต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือ สิ่งที่มากระตุ้น ในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในเรื่องของสุขภาพ ที่สังเกตได้และ สังเกตไม่ได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความหมายของ "พฤติกรรมสุขภาพ" ว่าหมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของนักศึกษาในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพทั่วไป พฤติกรรมสุขภาพ ด้านเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมสุขภาพด้านความปลอดภัย พฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้และการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2532 : 156-162) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมสุขภาพโดยใช้แนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมของ บลูม (Bloom) ว่า พฤติกรรมดังกล่าวประกอบด้วย

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
2. พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain)
3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญา ซึ่งจำแนกได้คือ

1.1 ความรู้ (knowledge) หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำและระลึกได้ถึงเรื่องราวที่ได้รับไปแล้ว

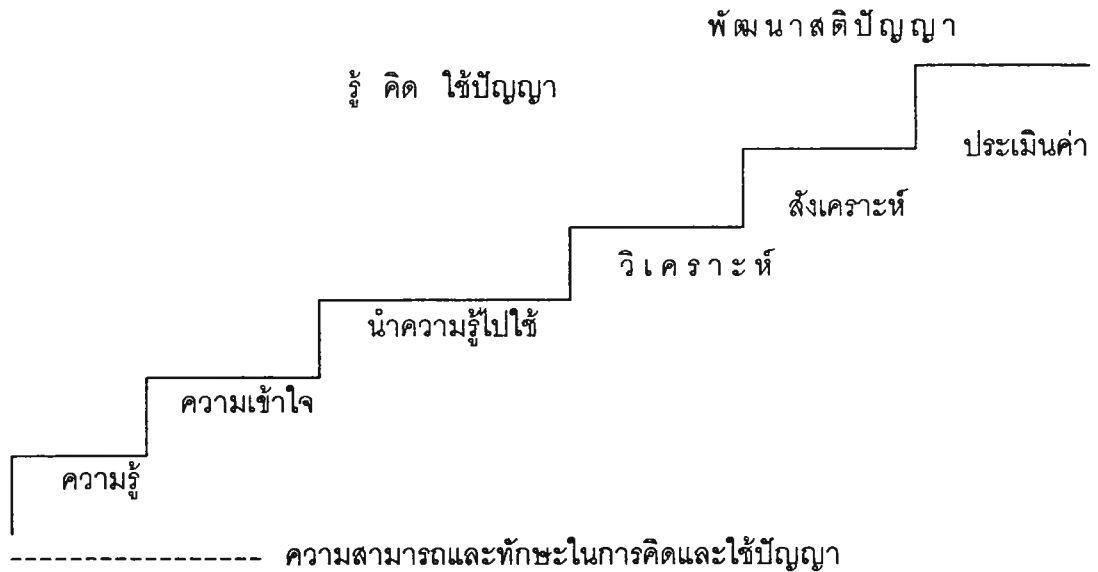
1.2 ความเข้าใจ (comprehension) เป็นทักษะและความสามารถของสติปัญญาในระดับแรก รู้ว่าผู้อื่นสื่อสารมาอย่างไรและสามารถที่จะนำเอาข้อมูลหรือปัจจัยที่ได้รับมาใช้ให้เป็นประโยชน์

1.3 การนำไปประยุกต์ใช้ (application) คือ ความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจจากหลักสูตร กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมได้

1.4 การวิเคราะห์ (analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ใด ๆ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นหลักการผสมผสานระหว่างส่วนที่ประกอบกันขึ้นเป็นปัญหาหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง ความสามารถและทักษะที่จะนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันหรือให้เป็นภาพพจน์ที่สมบูรณ์ เป็นขบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาส่วนย่อยแต่ละส่วน แล้วจัดรวมกันเป็นหมวดหมู่เพื่อให้เกิดความกระจ่างในสิ่งเหล่านั้นขึ้นมา

1.6 การประเมินค่า (evaluation) หมายถึง ความสามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจไม่ว่าจะด้วยมาตรฐานที่ผู้อื่นกำหนดไว้ หรือกำหนดขึ้นด้วยตนเองก็ตาม ดังปรากฏตามภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

ที่มา : ประภาพัญญ์ สุวรรณ เอกสารการสอนชุดวิชาสุศึกษาหน่วยที่ 1-7. 2532. หน้า 156.

2. พฤติกรรมด้านเจตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้ ได้แก่ ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ เจตคติ การให้คุณค่า การรับ การเปลี่ยน หรือ ปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบายเพราะเกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้ภายในของ คนนั้นยากต่อการที่จะวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอก และขั้นตอนของการเกิด พฤติกรรมเจตพิสัยมีดังนี้

- 2.1 การรับรู้
- 2.2 การตอบสนอง
- 2.3 การให้ค่า
- 2.4 การจัดกลุ่มค่า
- 2.5 การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่นับถือ

2.1 การรับรู้ หรือการให้ความสนใจในขั้นนี้บุคคลจะถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าบางอย่างปรากฏอยู่ และบุคคลนั้นจะมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจที่พร้อมจะรับสิ่งเร้า นั้นหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า นั้น การรับรู้หรือการให้ความสนใจนี้เป็นขั้นของ "สภาพจิตใจ" ขั้นแรกที่จะนำไปสู่สภาพจิตใจขั้นต่อไป แต่เนื่องจากคนเรามีประสบการณ์เดิม หรืออาจจะได้จากการเรียนรู้ชนิดเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

จากประสบการณ์เดิมนี้อาจจะมีสภาพจิตใจในขั้นของการรับหรือการให้ความสนใจอยู่พร้อมแล้ว โดยที่ไม่ต้องถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้ การรับรู้หรือการให้ความสนใจนี้บุคคลจะมีสภาพจิตใจ 3 ลักษณะ คือ

2.1.1 เกิดความตระหนัก ถูกผิด หรือเกิดความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่งมีเหตุการณ์หนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามี หรือการได้ถูกผิดเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจเท่านั้น

2.1.2 ความเต็มใจที่จะรับสิ่งมากระตุ้นนั้น

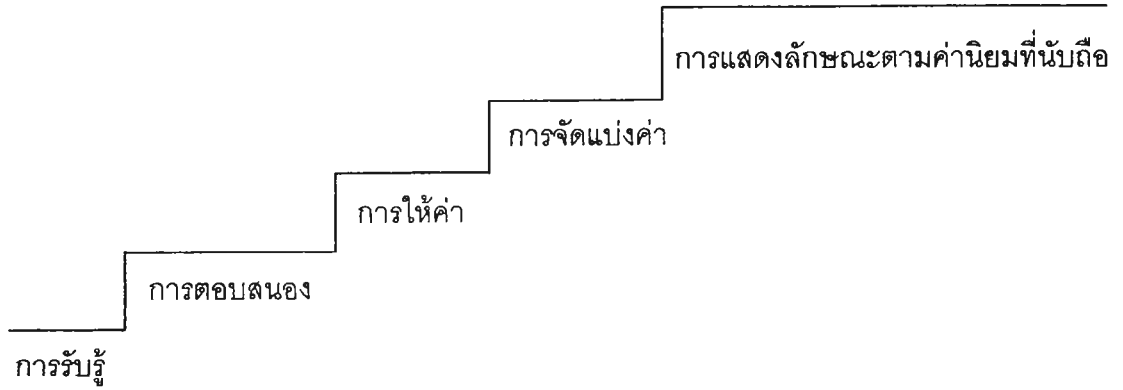
2.1.3 การเลือกรับหรือการเลือกให้ความสนใจ โดยบางบุคคลจะเลือกรับในสิ่งที่ทำความพอใจมาให้ และจะไม่รับในสิ่งที่เขาไม่ชอบ

2.2 การตอบสนอง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากพฤติกรรมในขั้นที่หนึ่งบุคคลจะให้ความสนใจอย่างเต็มที่ มีความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่มากระตุ้นเกิดความนิยม เต็มใจ และพอใจ ที่จะตอบสนองต่อความรู้สึกผูกมัดนี้ ยังเป็นความรู้สึกขั้นต้นเท่านั้น ยังยืนยันไม่ได้แน่นอนว่าบุคคลนั้นมีเจตคติหรือค่านิยมต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้านั้น ๆ อย่างไม่

2.3 การให้ค่าเป็นขั้นที่บุคคลจะกระทำปฏิกิริยา หรือมีพฤติกรรมที่แสดงว่าเขายอมรับหรือรับรู้สิ่งนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับเขา หรือแสดงว่าเขามีค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.4 การจัดกลุ่มค่า คือ บุคคลเกิดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ค่านิยมที่เกิดขึ้นนั้นจะมีหลายชนิด จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้น

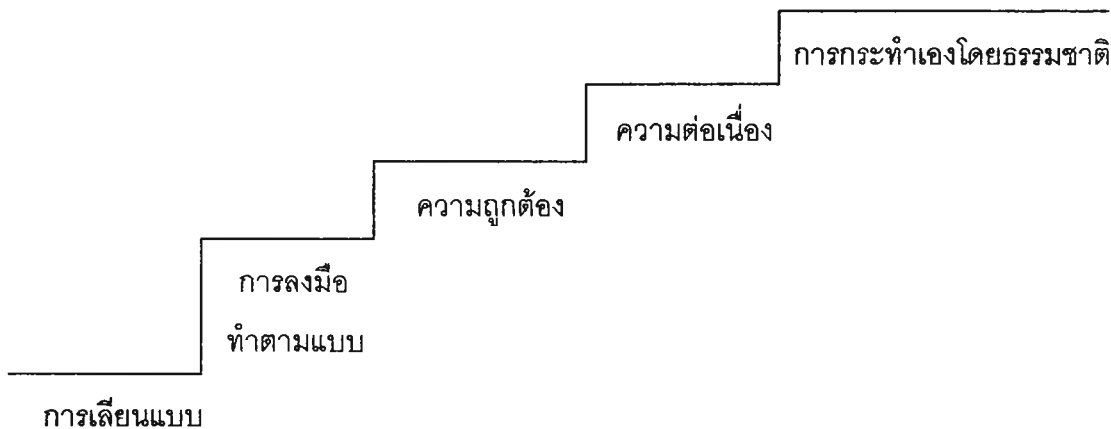
2.5 การแสดงลักษณะค่านิยมที่ยึดถือ พฤติกรรมในขั้นนี้อาจจะแสดงให้เห็นได้โดยบุคคลสร้างปรัชญาชีวิตสำหรับตนเอง หรือคิดกฎต่าง ๆ ในการปฏิบัติตน โดยพิจารณาถึงเหตุผลทางด้านศีลธรรมจรรยาและทางด้านหลักประชาธิปไตย ดังปรากฏตามภาพประกอบ 2



ภาพประกอบ 2 พฤติกรรมด้านจิตพิสัย

ที่มา : ประภาเพ็ญ สุวรรณ เอกสารการสอนชุดวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษาหน่วยที่ 1-7. 2532. หน้า 156.

3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่แสดงออก และสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่า อาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมการแสดงออกนี้เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเป็นส่วนประกอบ คือ ทางด้านความรู้ เจตคติ และเป็นพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้ง่าย ทางด้านสุขภาพ ถือว่าพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของบุคคลเป็นเป้าหมายขั้นสูงสุด ที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดี แต่กระบวนการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน ซึ่งมีลำดับขั้นของการเกิด 5 ขั้น จากจุดเริ่มต้นไปจนถึงขั้นเป็นทักษะอย่างแท้จริง (ทวีสิทธิ์ สิทธิกร , ม.ป.ป. : 308) คือ การเลียนแบบ การลงมือทำตามแบบ ความถูกต้อง ความต่อเนื่อง การกระทำเองโดยธรรมชาติ ดังปรากฏตามภาพประกอบ 3



ภาพประกอบ 3 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

ที่มา : ทวีสิทธิ์ สิทธิกร หลักการและการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน. ม.ป.ป. หน้า 156.
(อ้างในประภาเพ็ญ สุวรรณ 2532 : 156-162)

2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรม

ครอนบาค (Cronbach) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 7 ประการ (อ้างใน ชูดา จิตพิทักษ์ , 2525 : 58 - 71) คือ

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเราต้องทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนองตอบความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลาานจึงจะสามารถบรรลุผลสมความต้องการได้ คนเราจะมีความต้องการหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันและมักจะเลือกสนองความต้องการที่รีบด่วนก่อน และสนองความต้องการที่ห่างออกไปในภายหลัง

2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้หมดทุกอย่าง ความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของเขา

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป เขาต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อน แล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่คาดว่าจะได้ความพอใจมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Respond) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ โดยวิธีการที่ได้รับเลือกแล้วในขั้นการแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลจากการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจจะเป็นไปตามที่คาดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หากคนเราไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้ ก็กล่าวได้ว่าเขาประสบกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้เขาอาจย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานะเสียใหม่ และเลือกวิธีการสนองตอบใหม่ก็ได้

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2529:29) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มากำหนดพฤติกรรมสุขภาพมนุษย์ว่ามีหลายประการ ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 ประการ คือ

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัวของมนุษย์แต่ละคน ได้แก่

1.1 ความเชื่อ (Belief) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ของข้อเท็จจริง คือ คิดว่าความจริงเป็นเช่นนั้น ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้ ความเชื่ออาจได้มาโดยการเห็น การบอกเล่า การอ่าน และการคิดขึ้นมาเอง

1.2 ค่านิยม (Value) หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจ ช่วยตัดสินใจในการเลือก

1.3 ทศนคติหรือเจตคติ (Attitude) เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก เป็นแกนกลางของจิตวิทยาสังคมยุคปัจจุบัน ทศนคติเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซับซ้อนต้องอาศัยการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำหรือพฤติกรรมภายนอก

1.4 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นส่วนหนึ่งของลักษณะนิสัย และเป็นเครื่องมือในการกำหนดพฤติกรรม

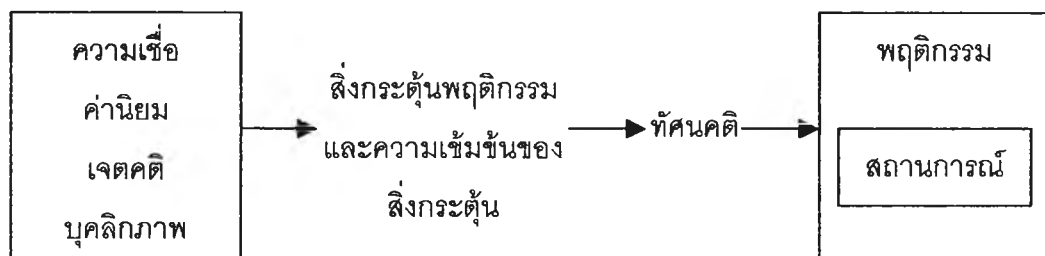
2. สิ่งที่ไม่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของมนุษย์ ได้แก่

2.1 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มข้นของสิ่งที่มากระตุ้นพฤติกรรม เป็นสิ่งที่ทำให้เราแสดงพฤติกรรมออกมาอาจเป็นอะไรก็ได้ เช่น ความหวงหนังสือ คำสอน เสี่ยงปิ่น เป็นต้น

2.2 สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นและไม่ใช้บุคคลซึ่งอยู่ในสภาพที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม เช่น การเข้าคิวซื้อตั๋วที่โรงภาพยนตร์ เป็นต้น

สิ่งที่มากำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ดังกล่าวข้างต้น สามารถอธิบายสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิแสดงสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์



2.4 การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ

การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ เป็นกระบวนการสุศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีการพัฒนาของพฤติกรรมสุขภาพอย่างเหมาะสม ควบคู่กันไปกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของบุคคลทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ในชุมชนเมือง หรือชุมชนชนบท ตามหลักการแล้ว ถ้าบุคคลใดได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้องเหมาะสม ก็สามารถจะทำการพัฒนาให้เป็นพฤติกรรมที่ดีได้ รวมทั้งมีแบบแผนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพนี้จะต้องได้รับความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานอีกหลายฝ่าย ได้แก่

1. ครอบครัว เป็นสถาบันการอบรม สั่งสอน และเลี้ยงดูเด็กเป็นแห่งแรกจากการศึกษาเรื่องความเชื่อนั้น ส่วนหนึ่งเด็กจะได้รับจากอิทธิพลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติ เป็นผู้ถ่ายทอด บันทึกลง และเล่าต่อ ๆ กันมา ดังนั้นหากเด็กได้รับความรู้ หรือความเชื่อที่ผิดก็มักจะปลูกฝังให้เด็กปฏิบัติตนผิดตามไปด้วย ในทางตรงข้าม ถ้าหากเด็กได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้อง เด็กก็ย่อมมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ดี

2. โรงเรียน นับว่าเป็นสถานที่อบรมสั่งสอนเด็กแห่งที่สอง รองลงมาจากบ้าน เพราะฉะนั้น ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนจึงมีบทบาทต่อการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของเด็กตามไปด้วย ได้แก่

2.1 ครู ก็ควรจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการปฏิบัติตน เพราะเด็กจะทำตามที่ครูทำมิใช่ทำตามที่ครูสอน

2.2 เพื่อน มีอิทธิพลต่อกลุ่มมาก เนื่องจากได้ศึกษาในเรื่องจิตวิทยา และพัฒนาของเด็กแล้วมักต้องการให้เพื่อนหรือในสังคมยอมรับเป็นพวกพ้อง ต้องการให้กลุ่มเห็นความสำคัญของตนเอง

3. ชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยปลูกฝังและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม สิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นอยู่และชีวิตประจำวันของแต่ละคน

4. สื่อมวลชน ใช้เป็นสื่อสารกลาง เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก สื่อที่ใช้ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ฉะนั้น การที่ปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้เกิดขึ้นอย่างถาวรนั้น จะต้องกระทำในเด็ก โดยได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียน บ้าน ชุมชน และสื่อมวลชนได้ประสานกัน

อย่างจริงจัง สำหรับในอุดมศึกษา ควรจะมีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ต้องการแทนการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไป

มณีวรรณ ดอนจันทร์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภูมิหลัง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัญหาสุขภาพจิต ของนักเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ข้อมูลเบื้องต้นด้านสุขภาพจิตของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ใน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ใน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากวิทยาลัย 6 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพานิชยการอินทราชัย วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยพานิชยการเขตพุน วิทยาลัยพานิชยการธนบุรี วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง จำนวน 635 ราย เป็นเพศชาย 302 ราย เป็นเพศหญิง 333 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบสุขภาพจิต Symptom Distress Checklist – 90 (SDL 90)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด มีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 17.2 และร้อยละ 23.3 ตามลำดับ บิดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.6 มารดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.2 และเป็นกลุ่มที่มีเงินค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4 และกลุ่มที่มีเงินค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 7.0 นักเรียนไม่สนิทสนมกับบิดามารดา ร้อยละ 10.9 มีสภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยไม่น่าอยู่อาศัย ร้อยละ 23.1 มีปัญหาเรื่องเพื่อน ร้อยละ 3.5 มีปัญหาเพศตรงข้าม ร้อยละ 4.1 ทางด้านสุขภาพจิตโดยรวม พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร มีสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ปกติทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาปัญหาสุขภาพจิตเฉพาะด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับภูมิหลังของนักเรียน

สุชาดา มะโนทัย (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริโภคอาหารในด้านความรู้ ทัศนคติ และบริโภคนิสัย ที่เกี่ยวกับปัญหาโภชนาการเกินมาตรฐาน และโรคอ้วน ตามตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 800 คน เป็นนักเรียนชาย 400 คน และนักเรียนหญิง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนโดยรวมมีความรู้อยู่ในระดับพอใช้ โดยนักเรียนชายมีความรู้อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนนักเรียนหญิงมีความรู้ในระดับปานกลาง ในด้านทัศนคติและการบริโภคนิสัยของนักเรียนพบว่าอยู่ในระดับดี ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และบริโภคนิสัย และทัศนคติ กับบริโภคนิสัยของนักเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จาก 3 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล และวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน รวมจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่านิยม และการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนเกี่ยวกับสุขภาพจากครอบครัวมากที่สุด รองลงมาได้รับจากเพื่อน และจากอาจารย์ และส่วนใหญ่มีการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้แก่ พื้นที่ที่พักอาศัย การศึกษาและอาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว แบบแผนการใช้บริการสุขภาพ ค่านิยม และการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ การได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนจากบุคคล และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

งามนิตย์ ราชกิจ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประชาชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี จังหวัดเชียงราย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหาร สุรา ยาสูบและยาเสพติด พฤติกรรมออกกำลังกาย

พฤติกรรมความปลอดภัย พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และการดูแลสุขภาพตนเอง ของประชาชน กลุ่มอายุ 15-59 ปี ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี ของจังหวัดเชียงราย ในพื้นที่ 6 อำเภอ ในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2540 ถึง 15 พฤษภาคม 2541 จำนวน 2,390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรงและมีหลักประกันสุขภาพ โรคประจำตัวที่พบมากได้แก่โรคความดันโลหิต ส่วนใหญ่บริโภคอาหารรสจัด สำหรับพฤติกรรมการออกกำลังกาย พบว่า สูงกว่าเป้าหมายในแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการออกกำลังกาย

นิลภา จิระรัตนวรรณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย สุขภาพจิต และการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียนซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาล มัธยมศึกษาเอกชน อาชีวศึกษา รัฐบาล และอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2,874 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคที่ดี โดยกินอาหารครบ 5 หมู่ ครบ 3 มื้อ นักศึกษาชอบกินอาหารไขมันสูงในระดับที่มาก – มากที่สุด ร้อยละ 31.52 ใช้ช้อนกลางในระดับที่น้อย – น้อยที่สุด ร้อยละ 34.5 และนิยมดื่มน้ำอัดลม ร้อยละ 39.3 การดูแลสุขภาพในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนไม่ได้ตรวจสุขภาพ ร้อยละ 67.9 ไม่ได้ตรวจสุขภาพในช่องปาก ร้อยละ 66.1 เรื่องที่ทำให้เกิดความเครียดมากที่สุด ได้แก่ การเรียน ปัญหาภายในครอบครัว และปัญหากับเพื่อน ตามลำดับ ในการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก ยกเว้นการออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี ซึ่งมีนักเรียน ร้อยละ 36.9 ปฏิบัติน้อย – น้อยที่สุด

ธัญญา ดีปานวงศ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ

พฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 235 คน และนักเรียนหญิง 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับดีทุกด้าน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริโภคอาหาร ด้านสุขภาพจิต โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย สำหรับด้านการออกกำลังกายนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการบริโภคอาหารอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในข้อนักเรียนรับประทานอาหารเช้า เหตุผลเพราะเป็นความเคยชิน ข้อนักเรียนดื่มเครื่องดื่มจำพวกน้ำอัดลม เหตุผลเพราะรสชาติอร่อย และข้อนักเรียนรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ติดมันหรือกระทิ เฉพาะในนักเรียนชาย โดยให้เหตุผลว่ารสชาติอร่อย ในด้านสุขภาพจิตพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ในข้อถ้านักเรียนมีปัญหากลุ่มใจ นักเรียนจะคิดหมกมุ่นกับปัญหานั้นเป็นเวลานาน เหตุเพราะวิตกกังวลมากเกินไป

เลิศลักษณ์ บุญรอด (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 266 คน เป็นนักเรียนหญิง 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งในนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอยู่ในระดับมาก ในข้อดื่มน้ำอัดลมหรือน้ำชาหรือกาแฟ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไป

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไป อยู่ในระดับพอใช้ถึงดี มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไปอยู่ในระดับดี โดยเพศหญิงมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพทั่วไปดีกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการบริโภคอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในข้อรับประทานอาหารมือเช้า ดื่มเครื่องดื่มจำพวกน้ำอัดลม รับประทานเนื้อสัตว์ติดมันและกะทิ รับประทานชา กาแฟ

ด้านอนามัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ช้อนกลางเมื่อรับประทานอาหาร ร่วมกับผู้อื่นในสัดส่วนที่น้อย และในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี และตรวจสุขภาพในช่องปากในระดับที่น้อยถึงน้อยมาก

ด้านการออกกำลังกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการออกกำลังกายอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยมาก เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน

ด้านสุขภาพจิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติทุกด้าน ในกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพจิต พบว่า มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม บิดามารดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท และระหว่าง 3,001 – 4,000 บาท ไม่มีความสนิทสนมกับบิดามารดา สภาพแวดล้อมบริเวณพักอาศัยไม่ปลอดภัย ไม่น่าอยู่ มีปัญหาเรื่องเพื่อน และมีปัญหาเกี่ยวกับเพศตรงข้าม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำ สนับสนุนเกี่ยวกับสุขภาพจากครอบครัวมากที่สุด รองลงมาเป็นเพื่อน และอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ พื้นที่พักอาศัย การศึกษาและอาชีพของบิดามารดา รายได้รวมของครอบครัว แบบแผนการให้บริการสุขภาพ ค่านิยมและการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ การได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนจากบุคคล และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัย

กิตติ พุฒิกานนท์ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุจราจรของนักเรียนขณะเดินทางไปและกลับโรงเรียน ในจังหวัดลำปาง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการได้รับอุบัติเหตุจราจร ของนักเรียนขณะเดินทางไปและกลับโรงเรียน ในจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เคยได้รับอุบัติเหตุจราจร ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2528 ถึง 31 กรกฎาคม 2529 จำนวน 225 คน เป็นนักเรียนในเขตเทศบาล 105 คน นอกเขตเทศบาล 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในช่วงอายุ 16 – 19 ปี ร้อยละ 41.3 และพบว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับอุบัติเหตุมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 11.9 และส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร โดยหยุดกระชั้นหัน รองลงมาเป็นแข่งรถ ในที่คับขัน ไม่ให้สัญญาณหรือให้สัญญาณไม่ถูกต้อง และขับคร่อมเส้น

ประเสริฐ กระจำวงศ์ และคณะ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุผู้ป่วยจราจรในโรงพยาบาลมะการักษ์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของพฤติกรรมผู้ขับขี่ที่เกิดอุบัติเหตุ เพื่อหาแนวทางแก้ไขโดยศึกษาย้อนหลังรวบรวมข้อมูลจากรายงานการรักษา บัตรตรวจโรค และรายงานนิติเวช ผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับบาดเจ็บจากการประสบอุบัติเหตุในเขตจังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างปี 2533 จำนวน 408 คน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ได้รับอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุที่เกิดอุบัติเหตุ บ่อยที่สุดคือ 10-40 ปี ร้อยละ 73.3 ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะเอง ยานพาหนะส่วนใหญ่เป็นจักรยานยนต์ และพบว่ามีผู้ป่วยบางส่วนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงโดยดื่มสุราก่อนที่จะขับขี่ยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 12.0 การเกิดอุบัติเหตุซ้ำในรอบปีจะพบในผู้ป่วยอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ของผู้ป่วยที่เกิดอุบัติเหตุซ้ำทั้งหมด

กำไล ตรียศศิริ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดสระบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่เกิดอุบัติเหตุ จำนวน 208 คน และกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนที่ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในระยะเวลา 1 ปี จำนวน 416 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 57.9 เป็นนักเรียนในช่วงอายุ 16 – 19 ปี ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ประสบอุบัติเหตุ พบว่า ค่าเอง ร้อยละ 30.3 ซนกัน ร้อยละ 17.8 และถูกรถอื่นชน ร้อยละ 14.9 เหตุผลในการฝ่าฝืนกฎจราจรส่วนใหญ่เพราะ ความรีบร้อน รองลงมาเป็นคิดว่าปลอดภัยดีแล้ว ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต่อการฝ่าฝืนกฎจราจร ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจร ประสิทธิภาพในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และความบกพร่องของรถจักรยานยนต์ (กระจก ส่องหลัง)

เลิศ ธรรมพิทักษ์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “อุบัติเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร ในโรงพยาบาลพะเยา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบอัตราส่วนของอุบัติเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก และเพื่อศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ ตามลักษณะเหตุการณ์ และปัจจัยต่างๆ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุจราจรทางบก ที่รับการรักษาในโรงพยาบาลพะเยา ระหว่าง 1 ตุลาคม 2534 ถึง 30 กันยายน 2535 จำนวน 1,025 คน

ผลการวิจัยพบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากอุบัติเหตุจราจรทางบก คิดเป็น ร้อยละ 52.1 โดยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ส่วนใหญ่เกิดจากรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 80.0 รองลงมาคือรถยนต์โดยสาร ร้อยละ 9.6 และรถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 9.2 ผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่และเป็นผู้ขายมากกว่าผู้หญิง ผู้ป่วยอุบัติเหตุ ร้อยละ 26.7 อยู่ในช่วงอายุ 11-20 ปี ผู้ขับขี่และซ้อนจักรยานยนต์ที่ได้รับอุบัติเหตุส่วนมากไม่ได้ใช้หมวกนิรภัย

สมโภช ทองมา (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้ป่วยอุบัติเหตุจราจรในโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ การศึกษาย้อนหลัง 5 ปี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบอุบัติเหตุการเกิดอุบัติเหตุสาเหตุและชนิดของยานยนต์ที่เป็นสาเหตุที่พบบ่อย และทำให้เสียชีวิต และเพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่ประชาชน และฝึกซ้อมเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เพื่อป้องกันอุบัติเหตุยานยนต์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุจราจรในโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2530 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2535 มีผู้ป่วยจำนวน 39,412 คน

ผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 36.5 ของผู้ป่วยอุบัติเหตุทั้งหมดเป็นอุบัติเหตุจราจร และเป็นสาเหตุของการพักรักษาในโรงพยาบาลมากเป็น 2 เท่าของผู้ป่วยโรคอื่นๆ ผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี

ผู้ป่วยอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 92.0 เกิดจากรถจักรยานยนต์ ซึ่งทั้งหมดไม่สวมหมวกนิรภัย ผู้ป่วยที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 95.0 ได้รับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

วิทยา สวัสดิวิวัฒน์พงศ์ และคณะ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ลักษณะทางการระบาดวิทยาของการบาดเจ็บ (ยกเว้นจากการจลาจล) ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปี2534” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางการระบาดวิทยาของการบาดเจ็บที่มีอาการเจ็บป่วยรุนแรง ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปี2534 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่มีอาการบาดเจ็บรวม 965 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 52.3 ของการบาดเจ็บที่เกิดจากการจลาจล รองลงมาคือ การบาดเจ็บในที่พักอาศัย ร้อยละ 23.4 (ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหกล้มหรือตกจากที่สูง รองลงมาคือถูกปืนหรือวัตถุระเบิด และการถูกวัตถุกระแทก) กลุ่มอายุที่ประสบอุบัติเหตุมากที่สุดคือ 15-24 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.5 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดการบาดเจ็บพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ดื่มสุราก่อนเกิดเหตุ (บาดเจ็บในบริเวณที่พักอาศัย ร้อยละ 16.4 บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย ร้อยละ 60.6) คิดเป็นร้อยละ 29.8 และบางส่วนมีการใช้ยาที่มีผลต่อระบบประสาท ได้แก่ยากล่อมประสาท ยาน้ำ กัญชา ผีน

เอื้อมพร รักจรรยาบรรณ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุและไม่เคยประสบอุบัติเหตุ และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนในเขตเทศบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุ 164 คน และเป็นนักเรียนที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียน อยู่ในระดับพอใช้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียน อยู่ในระดับดี นักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุและไม่เคย

ประสบอุบัติเหตุมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติ แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติ ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรพงษ์ ตันธนศรีกุล (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานการณ์ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบก จังหวัดกาญจนบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ทางระบาดวิทยาของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก จังหวัดกาญจนบุรี รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบก ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 13 แห่ง ของจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงวันที่ 15 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2539

ผลการวิจัย พบว่า เป็นผู้บาดเจ็บในช่วงอายุ 10 – 19 ปี ร้อยละ 57.7 เป็นนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 17.2 เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะ ร้อยละ 64.0 และผู้โดยสารร้อยละ 32.3 และพบว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะมีพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 26.7 การใช้ยากระตุ้นประสาท ร้อยละ 0.7 มีอาการง่วงนอนเมื่อยล้า ร้อยละ 8.8 มีเพียงร้อยละ 3.5 ที่คาดเข็มขัดนิรภัย และร้อยละ 7.7 ที่สวมหมวกนิรภัย ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีพฤติกรรมเสี่ยงโดยการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การใช้ยากระตุ้นประสาท และมีอาการง่วงนอน เมื่อยล้าสูงกว่าเพศหญิง

จิรวรรณ อัครานูชาติ และ วันทนีย์ อีสะไพจิตร (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาระบาดวิทยาอุบัติเหตุจราจรของผู้บาดเจ็บที่มารับการรักษา ในโรงพยาบาลสุโขทัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุบัติการณ์ของการเกิดอุบัติเหตุจราจร ในด้านบุคคล เวลา และสถานที่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรของผู้บาดเจ็บ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บาดเจ็บที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลสุโขทัย ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2538 ถึง 30 กันยายน 2539 จำนวน 2,047 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบบันทึกการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

ผลการวิจัย พบว่า เพศชายประสบอุบัติเหตุจากรถมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.7 และร้อยละ 30.3 สาเหตุของการบาดเจ็บส่วนใหญ่พบว่าผู้บาดเจ็บเป็นคนขับที่ยานพาหนะ รongลงมาเกิดจากการถูชนหรือชนกันของยานพาหนะ ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงพบว่าผู้บาดเจ็บ ร้อยละ 26.1 มีการดื่มสุราที่มีแอลกอฮอล์ และมีร้อยละ 8.2 ที่ใช้เข็มขัดนิรภัย และมีการสวม หมวกนิรภัยร้อยละ 16.8 ในผู้ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ และพบว่าการดื่มสารที่มี แอลกอฮอล์ การสวมหมวกนิรภัยในผู้ขับขี่และโดยสารจักรยานยนต์ และการใช้เข็มขัดนิรภัยใน ผู้ขับขี่รถเก๋ง/รถปิคอัพมีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บ

งามนิตย์ ราชกิจ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่เป็น ปัญหาสาธารณสุขของประชาชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี จังหวัดเชียงราย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหาร สุรา ยาสูบและยาเสพติด พฤติกรรมการออกกำลังกาย พฤติกรรมความปลอดภัย พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ และการดูแลสุขภาพตนเอง ของประชาชน กลุ่มอายุ 15-59 ปี ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี ของ จังหวัดเชียงราย ในพื้นที่ 6 อำเภอ ในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2540 ถึง 15 พฤษภาคม 2541 จำนวน 2,390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 19.6 มีการสวมหมวกนิรภัยทุกครั้ง และผู้ขับขี่รถยนต์มีการคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง ร้อยละ 38.5 สำหรับผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และผู้โดยสารรถยนต์มีการสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัยน้อยคิดเป็นร้อยละ 10.2 และ ร้อยละ 18.8

ธัญญา ตีปานวงศ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนาการ สาธารณสุขฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรม สุขภาพด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 235 คน และนักเรียนหญิง 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับดีทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านการปฏิบัติ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติด้านความปลอดภัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิลภา จิระรัตนวรรณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย สุขภาพจิต และการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียนซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษารัฐบาล มัธยมศึกษาเอกชน อาชีวศึกษารัฐบาล และอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2,874 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา มีนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุร้อยละ 16.9 สาเหตุมาจาก รถชน/รถเฉี่ยว ร้อยละ 48.3 หกล้มและเดินชนสิ่งของ ร้อยละ 14.2 ส่วนการป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน พบว่า นักเรียนข้ามถนนบนทางม้าลายหรือสะพานลอยเป็นบางครั้ง – ไม่เคยเลย ร้อยละ 44.5 สวมหมวกนิรภัยเมื่อใช้รถจักรยานยนต์เป็นบางครั้ง – ไม่เคยเลย ร้อยละ 73.6 และใช้เข็มขัดนิรภัยเมื่อนั่งรถยนต์ด้านหน้าเป็นบางครั้ง – ไม่เคยเลย ร้อยละ 52.5

เลิศลักษณ์ บุญรอด (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 266 คน เป็นนักเรียนหญิง 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ในด้านความปลอดภัย พบว่า มีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยทั้งในนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ในข้อ นั่งรถจักรยานยนต์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย และหลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จแล้วไม่ถอดปลั๊กออกทันที และข้อที่นักเรียน

ชายมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนหญิง ได้แก่ ข้อมีเรื่องชกต่อย ต่อกู้ หรือทำร้ายร่างกาย และใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุด

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านความปลอดภัย

งานวิจัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติ ระบาดวิทยาอุบัติเหตุจรรยาจร และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอุบัติเหตุจรรยาจร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล รองลงมาเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ทำการศึกษาในกรุงเทพมหานคร รองลงมาเป็นภาคเหนือ

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 10 - 20 ปี เพศหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุดีกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุบัติเหตุจากการจรรยาจร กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับพอใช้ และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับดี และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติ

อุบัติเหตุจรรยาจรส่วนใหญ่เป็นรถจักรยานยนต์ รองลงมาเป็นรถยนต์โดยสาร และรถยนต์ส่วนบุคคล และพบว่า เพศชายประสบอุบัติเหตุมากกว่าเพศหญิง สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจรรยาจรส่วนใหญ่มาจากผู้ขับขี่เอง รองลงมาเป็นผู้โดยสาร และรถอื่นชน ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจรรยาจร ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการใช้ยากระตุ้นประสาทก่อนขับขี่ยานพาหนะ และพบว่ามี การสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัยในสัดส่วนที่น้อยทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร มีการฝ่าฝืนกฎจรรยาจร สาเหตุเพราะผู้ขับขี่มักจะไม่เคร่งครัดต่อกฎจรรยาจร เช่น มีการฝ่าฝืนสัญญาณไฟทั้งในขณะที่ออกรถและในขณะที่รถเคลื่อนที่ โดยผู้ขับขี่ยึดเอาความสะดวกสบายปฏิบัติตัวตามความพอใจ คือคะนองชอบแข่งขันความเร็วมากกว่าคำนึงถึงความปลอดภัย ผู้ขับขี่ขาดความรู้ในการใช้รถใช้ถนน ไม่นิยมอุปกรณ์ในการป้องกันภัย และมีการใช้รถจักรยานยนต์ในขณะที่รถมีสภาพไม่ปกติ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจรรยาจร ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ขับขี่ต่อการฝ่าฝืนกฎจรรยาจร ความรู้ในเรื่องกฎจรรยาจร ประสิทธิภาพในการขับขี่ยานพาหนะ ความบกพร่องของรถ ประสิทธิภาพการประสบอุบัติเหตุจากการจรรยาจร

ในด้านอุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงาน หรือภายในบริเวณที่พักอาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหกล้ม หรือตกจากที่สูง ถูกของมีคมและไม่มีคม วัตถุหล่นใส่ ทับ ชน กระแทก และอุบัติเหตุจากเครื่องมือเครื่องจักร กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงในระดับปานกลาง

ในเรื่อง ไม่ถอดปลั๊กไฟหลังเลิกใช้ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ พบว่า ส่วนใหญ่คือมีเครื่องตัดที่มีแอลกอฮอลล์ก่อนเกิดอุบัติเหตุ

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้และป้องกันสิ่งเสพติด
 รัชนี พลแสน (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับ
 สิ่งเสพติดให้โทษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยี
 ราชมนคล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ
 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมนคล ตามตัวแปรเพศ
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมนคล
 จำนวน 550 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษอยู่ในระดับดี
 โดยนักศึกษานหญิงมีทัศนคติดีกว่านักศึกษานชาย และพบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
 วิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมนคลทั้งหมดมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ
 อยู่ในระดับพอใช้

วรี รุ่งสุริยะวิบูลย์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการ
 ตอบสนองของนักเรียนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการสูบบุหรี่ในสถานที่ชุมชน”
 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียนอาชีวศึกษา ในเขต
 กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการสูบบุหรี่ในสถานที่ชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 776 คน เป็นนักเรียนชาย 530 คน เป็นนักเรียนหญิง 246 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนสูบบุหรี่ร้อยละ 42.4 เหตุผลจูงใจในการสูบบุหรี่ ได้แก่
 การสูบบุหรี่เพื่อคลายเครียดเวลาหยุดพักกลุ่มใจ ร้อยละ 66.1 สูบเพื่ออยากลอง ร้อยละ 45.8
 และสูบตามอย่างเพื่อน ร้อยละ 42.7 และพบว่ามีสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนสูบบุหรี่ร้อยละ
 43.7 นักเรียนอาชีวศึกษามีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ในสถานที่ชุมชน

จิรพร สร้อยสุวรรณ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
 กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษานชายในสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษานชาย และ
 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยสนับสนุนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษานชายในสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายมีความรู้ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ อยู่ในระดับดี โดยเริ่มสูบบุหรี่อายุระหว่าง 16 – 18 ปี สาเหตุเพราะอยากลอง มีสมาชิกในครอบครัว เพื่อนสนิท และอาจารย์ในสถาบันสูบบุหรี่ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า ปัจจัยนำ ได้แก่ ทักษะและความเชื่อต่อการสูบบุหรี่ อายุ จำนวนพี่น้อง รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ราคาของบุหรี่ รายได้ของนักศึกษา การได้มาของบุหรี่ แหล่งที่ซื้อบุหรี่ สถานที่สูบบุหรี่ และปัจจัยเสริม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ การมีอาจารย์สูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครอบครัว การมีกฎข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในสถาบัน การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่

บุศยา ณ ป้อมเพชร์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยสนับสนุนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุของการสูบบุหรี่ เพราะอยากลอง โดยมีสมาชิกในครอบครัว เพื่อนสนิท และครูสูบบุหรี่ และมีทัศนคติและความเชื่ออยู่ในระดับดี ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ ผลการเรียนรู้ รายได้ครอบครัว อาชีพบิดามารดา ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่ที่พักอาศัย ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง ราคาบุหรี่ การได้มาของบุหรี่ แหล่งซื้อบุหรี่ และสถานที่ที่สูบบุหรี่ และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในและนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีครูสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครูและผู้ปกครอง กฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่

กษมา สุขชวนธ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 17 – 19 ปี คิดเป็น ร้อยละ 75.3 รายได้ขณะศึกษา 1,000 – 1,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.7 สำหรับพฤติกรรม สุขภาพเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พบว่า นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่อยู่ในระดับที่ดีมาก การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้

ศกวรรณ บุญหล่อ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมูลเหตุและวิธีการป้องกันการติดยาเสพติดให้โทษ ของนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดพิษณุโลก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมูลเหตุ การติดยาเสพติดตามทัศนคติของนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัด พิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยเป็นนักเรียน ปวช. จำนวน 460 คน และเป็นนักเรียน ปวส. จำนวน 218 คน รวม 678 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับมูลเหตุของการติดยาเสพติดให้โทษ นักเรียนระดับ ปวช. ให้ทัศนคติว่า ไม่แน่ใจทุกข้อ ยกเว้นเรื่องมั่วสุมในการดื่มสุรา เพราะการดื่มสุราอาจทำให้ขาด สติหรือกลั้วที่จะทดลองเสพยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้

อนันต์ เมนะรุจิ และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ สารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปี 2539” โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติด และหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา การให้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 1,504 คน เป็นชาย 793 คนเป็นหญิง 711 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สูบบุหรี่ ร้อยละ 23.0 ดื่มสุรา ร้อยละ 35.0 และเสพยาบ้า ร้อยละ 4.0 โดยพบในนักเรียนชาย มากกว่านักเรียนหญิง สาเหตุที่นักเรียนเสพยาเสพติดเพราะบิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัว เป็นตัวอย่าง ตามเพื่อน อยากลอง และเครียด

งามนิตย์ ราชกิจ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประชาชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี จังหวัดเชียงราย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร สุรา ยาสูบและยาเสพติด พฤติกรรมการออกกำลังกาย พฤติกรรมความปลอดภัย พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และการดูแลสุขภาพตนเอง ของประชาชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี ของจังหวัดเชียงราย ในพื้นที่ 6 อำเภอ ในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2540 ถึง 15 พฤษภาคม 2541 จำนวน 2,390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ร้อยละ 19.5 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 45.9 มีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 4.1

ธัญญา ตีปานวงศ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 235 คน และนักเรียนหญิง 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับดีทุกด้าน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติด้านสารเสพติดแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย

นิลภา จิระรัตนวรรณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย สุขภาพจิต และการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียนซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาล มัธยมศึกษาเอกชน อาชีวศึกษา รัฐบาล และอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2,874 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนเคยสูบบุหรี่ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 19.4 เหตุผลเพราะอยากลอง รองลงมาเป็นเพื่อนชวน นักเรียนเคยดื่มสุราในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 49.1 เหตุผลเพราะอยากลอง รองลงมาเป็นเพื่อนชวน/ตามเพื่อน นักเรียนเคยใช้ยาที่ผิดกฎหมายและสารเสพติดในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 4.5 เหตุผลเพราะอยากลอง รองลงมาเป็นมีปัญหาในครอบครัว/กลุ่มใจ

ยุวลักษณ์ ชันอาสา (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงในมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงในมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 1,360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ ร้อยละ 4.90 ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ ของนักเรียนหญิงได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ความเชื่ออำนาจกฎหมายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ค่านิยมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความตั้งใจของผลิตภัณฑ์บุหรี่

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 614 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 66.8 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และร้อยละ 65.1 มีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น โดยมีลักษณะการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อการสังสรรค์ทางสังคม เช่นมีการดื่มเป็นกลุ่ม ดื่มตามคำชักชวนของเพื่อน และนิยมดื่มมากในโอกาสต่างๆ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ร้อยละ 34.0 ส่วนทัศนคติและการรับรู้

เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

จิรวิน เทียนทองดี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 310 คน เป็นนักเรียนชาย 196 คน เป็นนักเรียนหญิง 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดอยู่ในระดับดี ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติด พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันมีความรู้ในการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกัน แต่มีเจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน และมีสภาพครอบครัวต่างกัน จะมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน ในด้านความรู้ กับเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดมีความสัมพันธ์กันทางบวก ส่วนความรู้ และเจตคติกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดมีความสัมพันธ์กันทางบวก

รุ่งวิทย์ มาศงามเมือง (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักเรียนภาคกลาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักเรียนภาคกลาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 553 คน และสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 420 คน ใน 3 จังหวัด คือ ลพบุรี อ่างทอง และประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมขณะดื่มหรือหลังการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 30.5 สูบบุหรี่ ร้อยละ 15.4 มีเพศสัมพันธ์ และมีนักเรียนที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 46.4 เคยขับรถยนต์ และจักรยานยนต์ แล้วเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 20.8 และ 23.8

ตามลำดับ และเคยมีการทะเลาะวิวาท ร้อยละ 20.3 และพบว่าบุคคลใกล้ชิดนักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ บิดา ร้อยละ 55.0 มารดา ร้อยละ 58.5 พี่/น้อง ร้อยละ 64.4 ญาติ ร้อยละ 52.9 ครู/อาจารย์ ร้อยละ 58.0 และเพื่อน ร้อยละ 60.3

ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์ และคณะ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียน ร้อยละ 4.90 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.10 สูบบุหรี่เป็นบางครั้ง สาเหตุของการสูบบุหรี่ครั้งแรกเพราะอยากลอง รองลงมา是為了คลายเครียด ส่วนสาเหตุที่ยังสูบบุหรี่อยู่ในปัจจุบันเพราะมีสาเหตุมาจากความเครียด ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถทำนายการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิง ได้แก่ ตัวแปรด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ ความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ความเชื่ออำนาจกฎหมายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ค่านิยมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความตั้งใจของผลิตภัณฑ์บุหรี่

จิราพร สุวรรณธีรวงศ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการสูบบุหรี่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาปัจจัยทางด้านความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียนรัฐบาล อำเภอเมือง และอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 404 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า มีนักเรียนสูบบุหรี่ ร้อยละ 14.6 โดยนักเรียนชายสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิง ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพ พบว่า กลุ่มที่สูบบุหรี่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพในระดับดี ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่

มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่สูบบุหรี่ และกลุ่มที่สูบบุหรี่จะได้เงินไปโรงเรียนมากกว่ากลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มไม่สูบบุหรี่จะมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มสูบบุหรี่ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการเรียน การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ การทดลองสูบบุหรี่

รุ่งวิทย์ มาศงามเมือง และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุ และการป้องกัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแบบแผนการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่ม และมาตรการป้องกันการดื่มของนักเรียน/นักศึกษาภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน/นักศึกษา ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา (ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) และสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช. และ ปวส.) จำนวน 2,923 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากครู/อาจารย์ ผู้ปกครองของนักเรียน/นักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัย พบว่า ในภาคกลางนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 51.3 เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา โดยนักเรียน/นักศึกษาชายดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียน/นักศึกษาหญิง นักเรียนสายสามัญศึกษาจะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น้อยกว่านักเรียนอาชีวศึกษา บุคคลใกล้ชิดกับนักเรียน เช่น ผู้ปกครอง ญาติ พี่/น้อง ครู/อาจารย์ และเพื่อนดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นักเรียนจะดื่มด้วยเช่นกัน และพบว่าสาเหตุที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพราะความอยากรู้ อยากทดลอง ทำตามผู้ใหญ่ ทำตามเพื่อน เพื่อคลายเครียด และเพราะเป็นลูกผู้ชาย สำหรับผลเสียจากการดื่มที่มีแอลกอฮอล์นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ถ้าดื่มพอเหมาะจะทำให้สนุกสนาน กล้ามมากขึ้น ส่งผลดีต่อสตรีคือช่วยขับเลือดช่วงมีประจำเดือน แต่ถ้าดื่มมากไปจะทำให้เสียสุขภาพ เสียเงินหรืออาจนำไปสู่การติดยา หรือเสียตัวได้ (ผู้หญิง) สำหรับเรื่องการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ต้องรู้จักหลีกเลี่ยงและปฏิเสธ ครอบครัวต้องอบรม สั่งสอน และรัฐบาลต้องห้ามจำหน่าย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 58.5 เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา โดยนักเรียนเพศชายดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง และนักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา บุคคลใกล้ชิดกับนักเรียน คือ บิดา พี่/น้อง ครู/อาจารย์ และเพื่อนดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นักเรียนจะดื่มด้วย สาเหตุที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพราะความอยากรู้ อยากลอง ทำตามเพื่อน ระบายความเก็บกด และเพื่อ

ความสนุกสนาน ผลดีจากการดื่มพบว่าทำให้กล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อ ส่วนผลเสียจากการดื่ม พบว่า ทำให้เหนื่อย เพลีย และอาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ หรือการทะเลาะวิวาท สำหรับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์พบว่า ต้องร่วมกันทั้งตัวนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน และรัฐบาล แต่คงเป็นไปได้ยากเพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง และสามารถหาซื้อเหล้า/เบียร์มาดื่มได้อย่างเสรี ส่วนในภาคเหนือ พบว่า นักเรียน ร้อยละ 63.0 เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา นักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา นักเรียนที่มี พี่/น้อง และเพื่อน ดื่มส่วนใหญ่จะดื่มตาม นักเรียนที่มีผู้ปกครองทะเลาะกันเป็นประจำ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะดื่มมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองรักใคร่กันดี และมีทัศนคติในเชิงลบ พฤติกรรมของนักเรียนขณะดื่มหรือหลังการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พบว่า จะสูบบุหรี่ ร้อยละ 23.5 สูบกัญชา ร้อยละ 5.1 และมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 10.6 โดยส่วนใหญ่จะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง

เลิศลักษณ์ บุญรอด (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 266 คน เป็นนักเรียนหญิง 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อยทั้งในนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ในด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อย ในข้อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้และการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ บุหรี่ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับดี ส่วนการปฏิบัติพบว่าอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี โดยเพศหญิงมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้และการป้องกันสิ่งเสพติดดีกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งเสพติดให้โทษ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเคยทดลองเสพหรือเสพยาเสพติด เหตุผลในการเสพครั้งแรกเพราะ ทดลองใช้ รองลงมาเป็นแก้ปัญหาของ

ตนเอง และเพื่อนซี้ทววน โดยสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ได้มาจากเพื่อน สาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสพติด ได้แก่ การเลี้ยงดูของครอบครัว ลักษณะส่วนตัวและบุคลิกภาพ ตามเพื่อน อยากลอง ความเครียด และการดื่มสุราที่ขาดสติจนทำให้ทดลองเสพสิ่งเสพติดชนิดต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้และการป้องกันสิ่งเสพติด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพบว่าความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ในด้านบุหรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเชื่อ และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีอยู่ในระดับดี มีเจตคติเกี่ยวกับบุหรีอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับบุหรีอยู่ในระดับพอใช้ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี คิดเป็นร้อยละ 4.6 – 42.4 สาเหตุในการสูบบุหรีครั้งแรกเพราะ อยากลอง รองลงมาเป็นคลายเครียด ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี พบว่า ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ทัศนคติ และความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี ผลการเรียน รายได้รวมของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่พักอาศัย ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ราคาบุหรี การได้มาของบุหรี แหล่งซื้อบุหรี และสถานที่ที่สูบบุหรี และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในและนอกสถานศึกษาสูบบุหรี การมีครูอาจารย์สูบบุหรี การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครูและผู้ปกครอง กฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรีในสถานศึกษา และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี

ส่วนในด้านเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 51.3 – 66.8 โดยนักศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และพบว่า เพศชายดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง สาเหตุในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพราะ อยากรู้ อยากลอง บุคคลใกล้ชิดดื่ม (ผู้ปกครอง ญาติ พี่/น้อง ครู/อาจารย์ เพื่อน) เพื่อความสนุกสนาน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ ทำให้กล้าพูด กล้าทำ ทำให้สนุกสนาน ช่วยขับเลือดช่วงมีประจำเดือน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ จะทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน อาจนำไปสู่การใช้สิ่งเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนพฤติกรรมในขณะที่ดื่มและหลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี รองลงมาเป็นมีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท ขับขี่ยานพาหนะแล้วเกิดอุบัติเหตุ

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านเพศสัมพันธ์

วิภาวดี แดงลิ้ม (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้และทัศนคติของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 จำนวน 380 คน เป็นเพศชาย 173 คน และเพศหญิง 207 คน จากสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับเกณฑ์ขั้นต่ำ นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับเกณฑ์ดี และนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แตกต่างกัน

อัญชลี คติอนุรักษ์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ของนักศึกษาชายวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ของนักศึกษาชายวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับการศึกษา รอบการศึกษา รายได้ต่อเดือน สภาพการพักอาศัย สภาพสมรสของบิดามารดา บุคคลที่ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัวทั่วไป บุคคลที่ให้คำปรึกษาปัญหาทางเพศ และการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวของนักศึกษาที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับประเภทของหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยการป่วยเป็นกามโรคของนักศึกษาที่เคยมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายโสดอายุ 15-24 ปี ที่กำลังศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือปริญญาตรี ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างชายทั้งสิ้น 1,094 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 47.0 ของนักศึกษาทั้งหมดเคยเที่ยวหญิงบริการทางเพศ และร้อยละ 55.0 เริ่มเที่ยวหญิงบริการทางเพศหลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยแล้ว ปัจจัยกระตุ้นให้ไป

เที่ยวหญิงบริการได้แก่ การชักชวนจากเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือมีความต้องการทางเพศ การดื่มสุรา และต้องการหาประสบการณ์ทางเพศ โดยส่วนใหญ่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัย รองลงมาใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งหรือใช้บางครั้ง เนื่องจากไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้ก่อนมีมากที่สุด รองลงมาคือการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ความสุขในการร่วมเพศน้อยลง ประมาณ 1 ใน 5 ของนักศึกษาทั้งหมดที่เคยเที่ยวหญิงบริการทางเพศในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 60.0 และใช้ถุงยางอนามัยบางครั้งเพียง ร้อยละ 36.0 โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้ก่อน และการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ความสุขในการร่วมเพศน้อยลง และในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีนักศึกษา ร้อยละ 20.0 ของผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ที่ป่วยเป็นกามโรค และพบว่าผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ 5 คน มีผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการป่วยเป็นกามโรค 1 คน ดังนั้นโอกาสเสี่ยงต่อโรคเอดส์ก็จะสูงตามไปด้วย

สุสิทธิ์ อินทรไพบูลย์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศตามตัวแปรด้านเพศ ประเภทโรงเรียน สังกัดของโรงเรียน สภาพสมรรถของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเรื่องเพศศึกษา และการเตรียมการป้องกันและแก้ไข ปัญหาในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุระหว่าง 16-19 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ในสายสามัญจำนวน 209 คน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สายอาชีพแผนกพานิชยกรรมจำนวน 398 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สายอาชีพแผนกช่างอุตสาหกรรมจำนวน 299 คน เป็นนักศึกษาชายจำนวน 450 คน และเป็นนักศึกษาหญิงจำนวน 456 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 17 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 906 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัดค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศ

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการที่คู่รักจับมือถือแขนกันไม่ใช่เรื่องเสียหาย และการที่ผู้หญิงแสดงออกด้านความรู้สึกทางเพศไม่เป็นการเสื่อมเสียโดยให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นสิทธิส่วนบุคคลและหญิงชายควรมีสิทธิเท่าเทียมกัน

รัตนจินต์ สุตเสงี่ยม (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “เจตคติของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเจตคติกับตัวแปรด้านสังกัดสถานศึกษา เพศ จำนวนพี่น้อง รายได้ ลักษณะการอยู่อาศัย ประสบการณ์ในการเรียนประชากรศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 735 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 33.3 ไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้หญิงมีเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา และการคุมกำเนิดทำให้ความสัมพันธ์ทางเพศเลวลง และเกือบครึ่งมีความคิดเห็นว่าการคุมกำเนิดเป็นการฝืนธรรมชาติ

สุภาทิพย์ แสงวัฒนกุล (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรส” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรส ในลักษณะการจูบ การเล้าโลม และการมีเพศสัมพันธ์ภายใต้เงื่อนไขระดับความรัก 3 ระดับ คือ ชอบกัน รักกัน และหมั่นกันแล้วหรือมีโครงการจะแต่งงานกัน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรสตามการรับรู้ของนักศึกษา การประเมินคุณค่าของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสรวม 13 ปัจจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก จำนวน 500 คน อายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นเพศชาย 250 คน และเพศหญิง 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ในกรณีชอบกัน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าน่าจะจูบกันได้ แต่ไม่เห็นด้วยกับการปล่อยตัวทางเพศในลักษณะการเล้าโลมและการมีเพศสัมพันธ์ ในกรณีรักกัน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการปล่อยตัวทางเพศทั้งในลักษณะการจูบและการเล้าโลม แต่ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ ในกรณีที่ชายหญิงหมั่นกันแล้วมีโครงการจะแต่งงานกันพบว่า นักศึกษามีความเห็นด้วยกับการปล่อยตัวทางเพศทั้งในลักษณะการจูบ การเล้าโลม และการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรสกับปัจจัยต่างๆ พบว่า อายุ และทัศนคติเสรีนิยม การประเมินคุณค่าของความรัก การเปิดรับข่าวสาร ต้องห้ามทางหนังสือ วีดีโอ ลักษณะการอยู่อาศัย ทัศนคติของบิดาและเพื่อนที่มีต่อการปล่อยตัว

ทางเพศก่อนสมรสตามการรับรู้ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรสอย่างไม่เด็ดขาด ส่วนทัศนคติของมารดาที่มีต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรสและการประเมินคุณค่าของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรส และตัวแปรที่ไม่มีมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนสมรสได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และประสบการณ์ในการเกี่ยวพัน

ศยา วังศิริไพศาล (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการสมรสและการวางแผนชีวิตครอบครัว" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการสมรสและการวางแผนชีวิตครอบครัว และศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อบัณฑิตเพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน และสถานภาพสมรสของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาชาย ร้อยละ 56.5 มีความคิดเห็นว่า ควร มีประสพการณ์ทางเพศก่อนการสมรส และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควร มีประสพการณ์ทางเพศกับคู่รัก ส่วนนักศึกษาหญิง ร้อยละ 87.4 มีความคิดเห็นว่าไม่ควร มีประสพการณ์ทางเพศก่อนการสมรส เพราะเห็นว่าเป็นการผิดประเวณีและอาจตั้งครภได้ และหากคู่รักหรือเพื่อนสนิทพยายามที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วยส่วนใหญ่จะปฏิเสธเด็ดขาด รองลงมาคือจะไม่ปฏิเสธหากสัญญาว่าจะแต่งงานด้วย และมีความคิดเห็นว่าเหตุที่ชายหญิงพากันมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสส่วนใหญ่เพราะอยากรู้ อยากทดลอง รองลงมาคือหนุ่มสาวมีอิสระมากเกินไป

กรรองทิพย์ จันแยม (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคลกับการยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการยอมรับ ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ระดับ ปวช. และ ปวส. ในโรงเรียนอาชีวศึกษารัฐบาล และโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล กับการยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

ระดับ ปวช. และ ปวส. ในโรงเรียนอาชีวศึกษารัฐบาล และโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า สื่อมวลชนที่นักศึกษาเปิดรับมากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ โดยสื่อโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เป็นรายการบันเทิง รองลงมาเป็นรายการข่าว รายการกีฬา เกมโชว์ ทอล์คโชว์ และตอบปัญหาเกี่ยวกับเพศศึกษาตามลำดับ เนื้อหาที่เปิดรับ สื่อนิตยสารมากที่สุดคือ คอลัมน์แฟชั่น รองลงมาเป็นคอลัมน์บันเทิง (นวนิยายต่างๆ) ส่วนสื่อบุคคลที่นักศึกษาเปิดรับมากที่สุดคือ เพื่อน รองลงมาเป็นพ่อแม่ พี่น้อง และบุคคลอื่นในครอบครัว การยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น พบว่า ส่วนใหญ่ยอมรับว่า ควรกอดจูบ และเล้าโลมกันได้ แต่การมีเพศสัมพันธ์นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องต่อการตั้งครรรค์ ถ้าคนอื่นรู้อาจถูกติเตียนได้และเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมประเพณี และพบว่า นักศึกษาที่เปิดรับสื่อมวลชนมากจะมีการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสน้อย

เรวดี คำประภา (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการแก้ปัญหาการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์กับกฎหมายทำแท้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและลักษณะปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อสิทธิสตรีในการทำแท้งและทางเลือกในการแก้ปัญหาการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ ศึกษาความสอดคล้องในแนวคิด และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้ง ข้อเสนอแนะทางเลือกในการแก้ปัญหาการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 15-24 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน จำนวน 737 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้หญิงควรมีสิทธิในการตัดสินใจทำแท้งได้ทุกกรณี และเห็นว่าผู้หญิงควรมีสิทธิในการตัดสินใจทำแท้งได้แต่ต้องมีเหตุอันเนื่องมาจากสุขภาพของหญิงนั้น โดยให้ครอบครัวไปถึงสุขภาพของทารกในครรภ์และสุขภาพกายที่เป็นอุปสรรคในการเลี้ยงดูบุตรด้วย ตลอดจนให้ผู้ตั้งครรรค์ที่เป็นผู้วิกลจริต ผู้ที่มีร่างกายพิการ และผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวี เยาวชนครึ่งหนึ่งเห็นด้วยว่าสตรีที่ยังไม่ได้สมรสแต่เกิดตั้งครรรค์ขึ้นเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาน่าจะหาทางออกด้วยการทำแท้งได้โดยไม่ผิดกฎหมาย และพบว่า เยาวชนหญิงไม่เห็นด้วยในเรื่องการที่จะให้นักเรียน/นักศึกษาที่ตั้งครรรค์สามารถศึกษา

ต่อไปได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และการจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์แก่ผู้ตั้งครรภ์ และบุตรที่เกิดมามากกว่าเยาวชนชาย เยาวชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ว่าค่อนข้างสมบูรณ์ดีอยู่แล้ว

กอบกาญจน์ มัทธโน (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ ฤกษ์งามอนามัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับการใช้ฤกษ์งามอนามัยของนักเรียน อาชีวศึกษาชาย ชั้นปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถทำนาย การใช้ฤกษ์งามอนามัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชายชั้นปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาชายชั้นปีที่ 3 ที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศและกำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัย เทคโนโลยี วิทยาลัยพาณิชยกรรมการเขตพูน วิทยาลัยพาณิชยกรรมบางนา วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง และวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพฯ จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 60.0 มีความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และฤกษ์งามอนามัยในระดับปานกลาง โดย ร้อยละ 77.4 ตอบคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติก่อนสวม ฤกษ์งามอนามัยชนิดมีกระเปาะไม่ถูกต้อง ร้อยละ 51.5 ของกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเป็นกลางต่อ ฤกษ์งามอนามัย กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30 มีการรับรู้สูงในเรื่องโอกาสเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์กับ หญิงขายบริการทางเพศโดยไม่ใช้ฤกษ์งามอนามัยที่เสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เรื่องความรุนแรงของโรคเอดส์ เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทำให้เสียเวลาเสียเงิน เรื่องการ ทำแท้งเถื่อนอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต เรื่องการตั้งครรภ์ไม่ปรารถนาทำให้บุคคลอื่นเป็นที่รักเสียเงิน เสียเวลาและเสียอนาคตในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.0 รับรู้ว่าการใช้ฤกษ์งามอนามัยอย่าง ถูกต้องสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ารับรู้ว่าฤกษ์งามอนามัยสามารถ ป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 68.7 มีคูเพศสัมพันธ์ 1-3 คนต่อปี และคูเพศสัมพันธ์ประจำส่วนใหญ่กับนักเรียน นักศึกษา คูเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง มีการชักชวนให้ใช้ฤกษ์งามอนามัยเพียง ร้อยละ 36.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.8 ได้รับ คำแนะนำจากบิดามารดา และครูน้อยในเรื่องการใช้ฤกษ์งามอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ และเรื่องการสำเร็จความใคร่เป็นครั้งคราวช่วยลดความต้องการทางเพศได้ และพบว่ามี กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 19.0 ที่ใช้ฤกษ์งามอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรกับการใช้ฤกษ์งามอนามัยพบว่ารายได้ ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และฤกษ์งามอนามัย ทัศนคติที่ดีต่อการใช้ฤกษ์งามอนามัย การรับรู้เกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงต่อการเป็น

โรคที่เกิดจากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้เกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกิดจากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้เกี่ยวกับผลดีของการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการได้รับถุงยางอนามัย จำนวนคู่เพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัยของเพื่อนสนิท การสนับสนุนของคู่เพศสัมพันธ์ การได้รับคำแนะนำจากบิดามารดาหรือครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย และพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ได้แก่ ความมีอิสระในการดำรงชีวิต ราคาของถุงยาง และพบว่าการสนับสนุนของคู่เพศสัมพันธ์อาชีพของคู่เพศสัมพันธ์ และการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกิดจากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย และราคาของถุงยางอนามัยสามารถร่วมทำนายการใช้ถุงยางอนามัยได้ดีที่สุด

แจ่มจรัส วงษ์วิษักรณ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ ทักษะคติความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคติ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคติ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 506 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง ปัจจัยที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แตกต่างกันได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งที่ต่างกัน ส่วนใหญ่มีทักษะคติระดับปานกลาง ปัจจัยที่ทำให้ทักษะคติแตกต่างกันได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากพ่อแม่ ญาติ เพื่อน วิทยากรที่มาบรรยาย นิทรรศการ สถานที่ท่องเที่ยว ในด้านความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์พบว่า ส่วนใหญ่มีความเชื่อถูกต้องในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ทำให้ความเชื่อแตกต่างกันได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากวิทยากรที่มาบรรยาย หนังสือพิมพ์ นิทรรศการ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ระดับปานกลาง ปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมแตกต่างกันได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากหนังสือพิมพ์ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคติ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์

และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับความเชื่อ และพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์

พรทิพย์ ศิริภักทธราชย์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยจำแนกตามเพศการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การศึกษาของบิดามารดาและการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับพอใช้ เจตคติอยู่ในระดับดี และการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่ในระดับไม่ถูกต้อง เนื่องจากพฤติกรรมการปฏิบัติมีอิทธิพลจากการมีพื้นฐานความรู้และเจตคติที่ดี

พวงวรรณ จันทร์ตรี (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของสตรีโสดที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตชุมชนหนึ่งของภาคกลาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมในเรื่องการรักษาพรหมจารี ความรู้ในเรื่องเพศ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ และความสัมพันธ์ระหว่างอายุ อาชีพ การรับข่าวสารในเรื่องเพศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับของเพื่อนสนิทในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การสั่งสอนในเรื่องเพศจากบิดามารดา ความรู้ในเรื่องเพศและการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์กับค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารี กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีโสดที่อายุระหว่าง 13-29 ปีและกำลังศึกษาอยู่กับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนของอำเภอแห่งหนึ่งในภาคกลางจำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่ดีในเรื่องการรักษาพรหมจารี โดยเห็นว่าการรักษาพรหมจารีก่อนแต่งงานเป็นเรื่องที่ดีที่ควรปฏิบัติ โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีค่านิยม

อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการศึกษาด้านความรู้ในเรื่องเพศพบว่ายังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะเรื่องชีววิทยาการตั้งครรภ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับการคุมกำเนิด และความเข้าใจในเรื่องความรู้สึกรู้สึกความต้องการทางเพศ ในส่วนการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีพบว่า การรับข่าวสารในเรื่องเพศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับของเพื่อนสนิทในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และการสั่งสอนในเรื่องเพศจากบิดามารดา มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของกลุ่มตัวอย่าง

ชัยวัฒน์ ทศนพูนชัย และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ของวัยรุ่นในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ของกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายในหมู่บ้านหายโคก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นวัยรุ่นหญิงและชายอายุ 13-20 ปี ในหมู่บ้านหายโคก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 9 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจแบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการดื่มสุรา ดูสื่อเล่าอารมณ์ทางเพศและมีทัศนคติว่าเป็นของดีราคาถูก ส่วนด้านพฤติกรรมทางเพศพบว่าวัยรุ่นหญิงมีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศในลักษณะของการจูบ และการหอมแก้มว่าไม่สมควรกระทำ 3 ใน 9 รายเห็นว่าการหอมแก้มอาจเกิดได้ถ้ามีความรักแต่ไม่ยอมให้ถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ และมี 4 ใน 9 รายที่ไม่มั่นใจในตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ 3 ใน 9 รายมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสว่าไม่เหมาะสมเนื่องจากกลัวการตั้งครรภ์ กลัวฝ่ายชายไม่รับผิดชอบ กลัวเสียชื่อเสียง 6 ใน 9 รายเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา และถ้าไม่รักกันก็ไม่ควรลงเอยด้วยการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนวัยรุ่นชายมีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศต่อวัยรุ่นหญิงทั่วไปว่า มีเพศสัมพันธ์กันง่ายไม่รักจนवलสงวนตัว โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 เริ่มมีเพศสัมพันธ์กัน และเมื่อมีความรู้สึกทางเพศจะใช้วิธีเที่ยวหญิงบริการ หรือหญิงในหมู่บ้านอื่น โดยมีทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยว่าใช้แล้วไม่เป็นธรรมชาติ แต่จะใช้ทุกครั้ง เนื่องจากกลัวติดเชื้อเอดส์ ยกเว้นเวลาเมาสุรา หรือมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่หญิงบริการ

พิชัย ไทยอุดม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษา ในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษา ในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 38 คน

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่ม เคยมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 7.5 และร้อยละ 5.3 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงรักสนุก คู่รัก และเพื่อนต่างเพศ เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศนักเรียนทั้งสองกลุ่มจะหาทางออกโดยการเล่นกีฬา ฟังเพลงและอ่านหนังสือ

ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมร่วมเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับการร่วมเพศ และปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการร่วมเพศของเยาวชนหญิงโสด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงอายุ 15-24 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ และเรียนแบบทางไกล ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 433 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.4 เคยร่วมเพศ อายุโดยเฉลี่ยที่ร่วมเพศครั้งแรกคือ 17.27 ปี คู่ร่วมเพศครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นคู่รัก โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการร่วมเพศว่าอยากรู้ อยากลอง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เคยร่วมเพศพบว่าเป็นรอบ 1 ปีที่ผ่านมาคู่ร่วมเพศส่วนใหญ่เป็นคู่รัก จำนวนคู่ร่วมเพศส่วนใหญ่ 1-2 คน ถือเป็นพฤติกรรมສໍາສອນทางเพศ ในกลุ่มที่มีการร่วมเพศเป็นครั้งคราวหรือนานๆ ครั้งมักจะไม่ได้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการป้องกันการตั้งครรภ์ หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมเพศส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.1 ที่มีการคุมกำเนิดเป็นครั้งคราว ร้อยละ 29.1 ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยร่วมเพศเคยตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการร่วมเพศกับเพื่อนต่างเพศ หรือกับคู่รัก และพบว่าคู่ร่วมเพศใช้ถุงยางอนามัยเป็นครั้งคราว และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25.5 เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

งามนิตย์ ราชกิจ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประชาชนกลุ่มอายุ 15-59 ปี จังหวัดเชียงราย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหาร สุรา ยาสูบและยาเสพติด พฤติกรรมการออกกำลังกาย

พฤติกรรมความปลอดภัย พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และการดูแลสุขภาพตนเอง ของประชาชน กลุ่มอายุ 15-59 ปี ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ของจังหวัดเชียงราย ในพื้นที่ 6 อำเภอ ในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2540 ถึง 15 พฤษภาคม 2541 จำนวน 2,390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า ในด้านพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีพฤติกรรมเสี่ยงโดยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนและหญิงบริการทางเพศ ร้อยละ 7.0 และในจำนวนนี้มีเพียง ร้อยละ 23.1 ที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับเพื่อนหญิง และร้อยละ 70.6 ที่ใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงบริการทางเพศ

ธัญญา ตีปานวงศ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 235 คน และนักเรียนหญิง 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับดีทุกด้าน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในด้านเพศศึกษา โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย

นิลภา จิระรัตนวรรณ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย สุขภาพจิต และการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียนซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาล มัธยมศึกษาเอกชน อาชีวศึกษา รัฐบาล และอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2,874 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 7.7 ไม่มีการป้องกันการติดเชื้อ ร้อยละ 56.1 และไม่มีการคุมกำเนิด ร้อยละ 33.9

เจตน์สันต์ แต่งสุวรรณและคณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมเสี่ยง ความเชื่อทางสุขภาพกับการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค จังหวัดสมุทรสงคราม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยง บางประการ ความเชื่อทางสุขภาพ กับการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1-3 ระดับ ปวส. ปีที่ 1-2 ระดับ ปวท. ชั้นปีที่ 1-2 จำนวนทั้งหมด 3,064 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากปฏิบัติตนอยู่ในเกณฑ์ถูกต้องน้อย ในเรื่องเคยร่วมเพศถ้าฝ่ายชายไม่ใช้ถุงยางอนามัย และเคยร่วมเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย

พูนสุข ช่วยทอง และคณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมทางเพศของ เยาวชน : วิสัยทัศน์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของ ครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง เป็น ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 17 คน เป็นชาย 10 คน หญิง 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นกระดาษคำตอบ

ผลการวิจัย พบว่า ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศ ที่น่าเป็นห่วงในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การขาด การป้องกัน การแสดงออกมากเกินไป ไม่มีความละเอียดหรือเกรงกลัวต่ออะไรทั้งสิ้น ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ และมักจะจบลงด้วยการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย ทำให้เกิดผลเสีย ต่ออนามัยการเจริญพันธุ์ของเยาวชน รวมถึงมีโอกาสเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และ HIV ได้สูง ปัจจุบันเชื่อต่อการเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่สมควร ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเพราะความ อยากรลอง ความคึกคะนอง อยากมีแฟน อยากร่วมเพศ ชอบแสดงตัวผิดๆ ในทางที่ไม่ดี มั่วสุม เป็นกลุ่ม ชอบลองของใหม่ เช่น ยาเสพติด และการแต่งกายแฟชั่นไม่เหมาะสม ส่วนปัจจัย สันับสนุนพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่พึงปรารถนา ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีสาเหตุมาจากการพัก หอพักที่ไม่มีกฎระเบียบ การเที่ยวสถานบันเทิง การเที่ยวกลางคืน และดื่มสุรา ความใกล้ชิดกับ เพศตรงข้าม การห่างไกลศาสนา เห็นวัฒนธรรมชาติอื่นสำคัญกว่าความเป็นไทย การแต่งกาย

การแต่งตัว รวมถึงพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติดที่ใช้ใช้ร่วมกัน และการเสพยาเสพติด มั่วเซ็กส์ มั่วเพศ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนชักนำวัยรุ่น-เยาวชนไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

พิทยา จารุพูนผล และคณะ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง เขตอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง เขตอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง เขตอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 279 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียน ร้อยละ 21.2 มีประวัติการร่วมเพศแล้ว โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.7 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุครบ 16 ปี โดยจะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือเพื่อน นักเรียนที่สนิทมากที่สุด และมีการใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 19.0 เมื่อมีโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ จะซื้อยารับประทานเอง นักเรียนหญิง ร้อยละ 5.6 เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยมีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรักหรือเพื่อนที่สนิท ครั้งหนึ่งมีเพศสัมพันธ์ตอนอายุน้อยกว่า 16 ปี และเป็นไปโดยสมัครใจมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และพบว่ามี 2 รายที่เคยตั้งครรภ์ และซื้อยาขับประจำเดือนมารับประทานเอง ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศคือนักเรียนชายมีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่าจะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ นักเรียนที่ได้รับเบี่ยงเบนมากกว่า จะมีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับเบี่ยงเบนน้อยกว่า นักเรียนที่ไม่ได้พักกับบิดามารดามีโอกาสมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดา นักเรียนที่สูบบุหรี่มีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่ และนักเรียนที่ดื่มสุรามีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา

วงศ์วิทย์ อัครวโรทัย (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค เปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ตามคุณลักษณะของนักศึกษาจากตัวแปรเพศ ศาสนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต รายได้ และการคบเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี

นราธิวาส) ปีการศึกษา 2542 จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบแบบวัดเจตคติ และแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความรู้ และเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับปานกลาง นักศึกษาหญิงมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม แต่นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ นักศึกษาที่มุ่งอนาคตสูงจะมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตปานกลาง และมีเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ ขณะที่นักศึกษาที่มุ่งอนาคตสูงและปานกลางมีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่มุ่งอนาคตต่ำ นักศึกษาที่มีรายได้ปานกลางมีเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่มีรายได้มาก นักศึกษาที่มีรายได้มาก ปานกลาง และน้อยมีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่คบเพื่อนที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาที่คบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

ปฐม นวลคำ และอิทธิพล มูลพอง (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย (ม.5) จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายละเอียดของปัจจัย และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย (ม.5) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ระดับมัธยมปลาย ม.5 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 7 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า มีนักเรียน ร้อยละ 16.0 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์เหตุผลของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ อยากรู้ อยากลอง และมีเพียง ร้อยละ 35.1 ที่มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เหล้าเป็นยาเสพติดที่นักเรียนใช้มากที่สุด รองลงมาได้แก่บุหรี่ และยาบ้า ส่วนปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัย กิจกรรมในวันหยุดเรียนและหลังเลิกเรียน รายได้ต่อวัน อาชีพบิดา ความมีอิสระในการดำรงชีวิต การนับถือศาสนา สถานที่พักอาศัยขณะเล่าเรียน การเคยดูสื่อกระตุ้นทางเพศ และทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด

ประพิมพร อ้นพาพรหม (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาค่านิยมทางเพศ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมทางเพศ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางเพศกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับค่านิยมทางเพศ และความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนชาย 192 คน เป็นนักเรียนหญิง 208 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.3 มีค่านิยมทางเพศเชิงลบ โดยมีข้อความที่นักศึกษาที่มีค่านิยมเชิงลบ ได้แก่ วัยรุ่นหญิงส่วนมากชอบให้ตนเองมีรูปร่างผอมบางเหมือนนางแบบ เพื่อนเป็นที่ปรึกษาที่ดีที่สุดเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่กระทำได้อย่างอิสระ วัยรุ่นหญิงแสดงความสนใจวัยรุ่นชายที่ตนเองสนใจได้ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องปกติ การที่วัยรุ่นไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศตามลำพังเป็นเรื่องปกติ การเดินจับมือถือแขนกับคู่รักในที่สาธารณะเป็นเรื่องปกติ วัยรุ่นที่มีคู่รักในวัยเรียนเป็นเรื่องเสียหาย การถูกเนื้อต้องตัวจนถึงขั้นกอดจูบกับคู่รักเป็นสิ่งที่กระทำได้ การมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักจะปลอดภัยจากการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ และพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยร้อยละ 79.5 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สาเหตุที่ดื่มคือ อยากรลอง และเพื่อนชักชวน ร้อยละ 66.8 จับมือถือแขนกับคู่รักหรือเพศตรงข้าม สาเหตุเพราะความรัก ความสนใจ ร้อยละ 40.8 กอดจูบกับคู่รักหรือเพศตรงข้าม สาเหตุเกิดจากความรัก ความสนใจ

พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างและการปรับเปลี่ยนความเป็นเพศและจินตนาการทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นชาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการสร้างและการปรับเปลี่ยนความเป็นเพศและจินตนาการทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นชาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในระดับ ปวช. 1-3 เป็นนักเรียนชาย 31 คน นักเรียนหญิง 2 คน เป็นอาจารย์ 3 คน ศิษย์เก่าจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 35 คน โดยให้การสัมภาษณ์ระดับลึก

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียน ปวช. 1 มีความคิดเห็นว่าการล่วงเกินทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติธรรมดา เมื่อคบกันเป็นแฟนได้ระยะหนึ่งก็ควรที่จะมีการจับมือถือแขน

โอบกอด หอมแก้มหรือการมีเพศสัมพันธ์ และเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้มีการป้องกันด้วยการใช้ถุงยางอนามัย หรือใช้วิธีหลังภายนอกจนทำให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นก็จะพาผู้หญิงไปทำแท้ง เพราะเป็นวิธีที่แก้ปัญหาได้ดีและรวดเร็วที่สุด นักเรียน ปวช. 2 มีความคิดเห็นว่ามีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้นแล้วมักจะคิดถึงเรื่องการล่องเกินทางเพศ โดยเริ่มจากการจับมือถือแขน และจะฉวยโอกาสในการสัมผัสผู้หญิงเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ การมีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่อยากทดลอง และจะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือผู้หญิงที่ยินยอม และนิยมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย และมีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงหากใช้วิธีหลังภายนอกจะมีความปลอดภัย และหลังจากที่นักเรียนมีประสบการณ์การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของผู้หญิงแล้วนักเรียนชายจึงเริ่มมีความระวังในการมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น โดยหันมาใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ส่วนนักเรียน ปวช. 3 มีความคิดเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์กันได้สักระยะฝ่ายชายจะเริ่มจับแก้ม หอมแก้ม โอบกอด ถ้าผู้หญิงไม่ขัดขืนหรือไม่ปฏิเสธก็จะไม่หยุดการกระทำและจะพัฒนาต่อไปจนกระทั่งมีเพศสัมพันธ์ และช่วงเวลาที่เหมาะสมของการมีเพศสัมพันธ์ควรมีอายุประมาณ 15 ปี และมีการแข่งขันว่าใครจะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ก่อนกัน ส่วนการป้องกันโดยหลังภายนอกหากฝ่ายหญิงเกิดการตั้งครรภ์ก็จะพาไปทำแท้ง

ศุภชัย สายศร (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความชุกของการติดเชื้อเอชไอวี กามโรค การใช้ยาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศ ในกลุ่มวัยรุ่นและหนุ่มสาวในจังหวัดเชียงราย : การนำเทคนิคใหม่มาใช้เป็นตัวชี้วัดปัญหาและพฤติกรรมเสี่ยง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราความชุกของการติดเชื้อเอชไอวี กามโรค การใช้ยาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศ ในกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาว ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนจังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคใหม่ในการตอบแบบสอบถามผ่านจอกอมพิวเตอร์ (Audio - CASI) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนพานิชยการและเทคนิคของจังหวัดเชียงราย อายุ 15-21 ปี จำนวน 1,725 คน

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนร้อยละ 58.4 เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยนักเรียนชายมีประสบการณ์ทางเพศมากกว่านักเรียนหญิง มี ร้อยละ 9.0 ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศทั้งเพศหญิงและชาย นักเรียนหญิง ร้อยละ 46.6 และนักเรียนชาย ร้อยละ 41.8มีคู่อุปถัมภ์ (รวมคู่นอนชั่วคราวทั้งเพศหญิงและชาย) โดยนักเรียนหญิงมีคู่อุปถัมภ์มากกว่านักเรียนชายเล็กน้อย ร้อยละ 15.6 และร้อยละ 10.5 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์ที่มีการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่อุปถัมภ์ทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง โดยนักเรียนชายใช้ถุงยางอนามัยมากกว่านักเรียนหญิง พบว่า ร้อยละ 16.2 ของนักเรียนชายมีคู่อุปถัมภ์ชั่วคราวในช่วงเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา มากกว่านักเรียนหญิง

ที่มีเพียงร้อยละ 4.8 แต่ในกรณีนี้นักเรียนหญิงใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราวมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีการใช้หรือให้คู่นอนใช้วิธีคุมกำเนิดโดยใช้ยาคุมกำเนิดชนิดเม็ด คิดเป็นร้อยละ 68.0 และร้อยละ 62.5 ตามลำดับ และพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เคยตั้งครรรภ์หรือทำให้คู่นอนตั้งครรรภ์ คิดเป็นร้อยละ 16.9 และร้อยละ 27.3 ตามลำดับ และในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ทำแท้ง คิดเป็นร้อยละ 84.8 และ 83.0 ตามลำดับ

เลิศลักษณ์ บุญรอด (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 266 คน เป็นนักเรียนหญิง 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งในนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ในด้านพฤติกรรมทางเพศ พบว่านักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนหญิงในข้อเคยกอดจูบกับคู่อรักหรือแฟน และเคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่อรักหรือแฟน

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพด้านเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่ในระดับต่ำถึงพอใช้ มีเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่ในระดับดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่ในระดับไม่ถูกต้องถึงพอใช้ โดยเพศหญิงมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติดีกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการปล่อยตัวทางเพศก่อนแต่งงาน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับการปล่อยตัวทางเพศมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่ผู้หญิงมีเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา การรักษาพรหมจารีก่อนแต่งงานเป็นเรื่องดีควรปฏิบัติ การจูบหอมแก้มไม่สมควร ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับการปล่อยตัวทางเพศมีความคิดเห็นว่าการไปเที่ยวกับเพศตรงข้ามตามลำพังเป็นเรื่องปกติ การจับมือถือแขนกับคู่อรักในที่สาธารณะเป็นเรื่องปกติ การถูกเนื้อต้องตัวถึงขั้นกอดจูบกับคู่อรักเป็นสิ่งที่ทำได้ การแสดงออกด้านความรู้สึกทางเพศไม่เป็นการเสื่อมเสีย โดยให้เหตุผลว่า เป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นสิทธิส่วนบุคคล และหญิงชายควรมีสิทธิเท่าเทียมกัน และในกรณีที่ชอบกัน นักศึกษามีความคิดเห็นว่าสามารถจูบกันได้ ในกรณีที่รักกัน

สามารถจับและเล้าโลมได้ ส่วนในกรณีที่หมั่นกันสามารถจับ เล้าโลม และมีเพศสัมพันธ์ได้ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งเคยจับมือถือแขนกับคูรัก และมีบางส่วนเคยกอดจับกับคูรัก และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นว่า หลังจากสนิทสนมกันได้สักระยะเวลาฝ่ายชายจะเริ่มจับแก้ม หอมแก้ม โอบกอด ถ้าฝ่ายหญิงไม่ขัดขืนหรือปฏิเสธก็จะไม่หยุดการกระทำและจะพัฒนาต่อไปจนกระทั่งมีเพศสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการปล่อยตัวทางเพศก่อนแต่งงาน ได้แก่ ทัศนคติของมารดาที่มีต่อการปล่อยตัวทางเพศก่อนแต่งงาน และการประเมินคุณค่าของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

ด้านพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 25.4 -58.4 ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับคูรัก รองลงมาเป็นผู้ชายบริการทางเพศ ส่วนปัจจัยที่กระตุ้นให้ไปใช้บริการผู้ชายบริการทางเพศ ได้แก่ การชักชวนของเพื่อน รองลงมาเป็นมีความต้องการทางเพศ ต้องการหาประสบการณ์ทางเพศ และดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยพบว่า เพศชายมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศหญิง เพศชายกว่าครึ่งมีความคิดเห็นว่าควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน และควรมีประสบการณ์ทางเพศกับคูรัก ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าไม่ควรจะมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานเพราะผิดประเพณี อาจตั้งครรภ์ได้ และหากคูรักหรือเพื่อนสนิทพยายามจะมีเพศสัมพันธ์ด้วยส่วนใหญ่จะปฏิเสธ แต่จะไม่ปฏิเสธหากสัญญาว่าจะแต่งงานด้วย เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์เพราะ อยากรู้ อยากลอง รองลงมาเป็นมีอิสระมากเกินไป และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนสูงมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนต่ำ และกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อย

ด้านการคุมกำเนิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากที่มีเพศสัมพันธ์ใช้ถุงยางอนามัยในสัดส่วนที่น้อย เนื่องจากไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้ก่อน และการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ความสุขในการร่วมเพศลดลง โดยกลุ่มตัวอย่างมีการยอมรับการคุมกำเนิดในทางความคิดแต่ไม่ใช้วิธีการคุมกำเนิดในทางปฏิบัติ และพบว่าเพศหญิงมีการยอมรับการคุมกำเนิดมากกว่าเพศชาย และคู่เพศสัมพันธ์มีการชักชวนใช้ถุงยางอนามัยในสัดส่วนที่น้อย กลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำจากบิดามารดา และครูน้อยในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัย ได้แก่ รายได้ ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และถุงยางอนามัย ทัศนคติที่ดีต่อการใช้ถุงยางอนามัย และกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มใช้วิธีการคุมกำเนิดโดยการหลังภายนอก ซึ่งอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้

ด้านการตั้งครรภ์และการทำแท้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยที่ผู้หญิงมีสิทธิในการตัดสินใจทำแท้งได้ทุกกรณี และมีความคิดเห็นว่าผู้หญิงมีสิทธิทำแท้งได้แต่ต้องมีเหตุผลอันเนื่องมาจากสุขภาพ โดยให้ครอบคลุมไปถึงสุขภาพของทารกในครรภ์ และสุขภาพกายที่เป็น

อุปสรรคในการเลี้ยงดูบุตรตลอดจนวิกฤตชีวิต ร่างกายพิการ และผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่าง
ครึ่งหนึ่งเห็นด้วยที่สตรีที่ไม่ได้แต่งงานแต่ตั้งครรภ์เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา น่าจะทำแท้งโดยไม่
ผิดกฎหมาย และไม่เห็นด้วยที่นักเรียน/นักศึกษาที่ตั้งครรภ์สามารถศึกษาต่อไปได้โดยไม่ผิด
ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และควรจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์แก่ผู้ตั้งครรภ์ และพบว่า
กลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ตั้งครรภ์หรือทำให้คุณอนตังครรภ์ไปทำแท้ง

3.5 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

บรูเซท (Brushett, 1995) อ้างในอรพิน ฐาปนกุลศักดิ์ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “เจตคติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนที่ผ่านการเรียนวิชาสุขภาพสมบุรณ์ ในหลักสูตรสุขภาพสมบุรณ์ 1123 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบัลติมอร์” (Student attitude and behavior change towards personal wellness through ‘Wellness 1123’ at Baltimore regional high school.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผล การเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนที่ผ่านการเรียนในหลักสูตรสุขภาพสมบุรณ์ 1123 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตบัลติมอร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์จากการวิจัย พบว่า หลักสูตรสุขภาพสมบุรณ์ 1123 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมสุขภาพในทางบวก ผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความตระหนักต่อภาวะโภชนาการ และการออกกำลังกายมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถปรับตัวต่อความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าต้องการวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้มีสุขภาพสมบุรณ์จากหลักสูตรดังกล่าวด้วย

กัสโควน์ (Gascoigne, L., 1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาในวิทยาลัย” (A comparison of health behaviors of college student attending different types of institutions. (prevention)) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันของรัฐและเอกชนตามตัวแปร อายุ เพศ ระดับชั้น และเชื้อชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่ศึกษาในวิทยาลัยทางตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐ โอไฮโอ 3 แห่ง จำนวน 266 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ในด้าน พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครกที่ไม่พึงประสงค์ และพฤติกรรมออกกำลังกาย และพบว่าพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คูลคาร์นิ และยูชา (Kulkarni and Usha, 1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการ โดยใช้รูปแบบเหตุผลทางด้านการปฏิบัติของวัยรุ่น” (The development of nutritional practical problem solving tailored response tests for adolescents using a practical reasoning framework.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบเหตุผลทางด้านการปฏิบัติของวัยรุ่น และเพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชีวิตในครอบครัว และการทำงาน ในเมือง

ไอไอไอ จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบความรู้ทางด้านโภชนาการ ของ (Brown,1978) ผลการวิจัย พบว่า การใช้รูปแบบเหตุผลทางด้านการปฏิบัติของวัยรุ่นมีผลต่อความรู้ทางด้านโภชนาการของวัยรุ่นในระดับสูง ส่วนความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางด้านโภชนาการของวัยรุ่นนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความรู้ทางด้านโภชนาการของวัยรุ่นในระดับสูง

นิโคล และคณะ (Nichols and Others,1996) อ้างในธนัญญา ดีปานวงศ์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานสุขภาพในโรงเรียนและการลดภาวะเสี่ยงทางสุขภาพเพื่อเป็นโรงเรียนสุขภาพดีของนักเรียน ในรัฐมิสซูรี” (Recommendations for improving school health education and reducing health risks for Missouri study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาวิธีการพัฒนาสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา และการลดภาวะเสี่ยงทางสุขภาพเพื่อเป็นโรงเรียนสุขภาพดี โดยการศึกษาวิจัยของการสำรวจจากรัฐมิสซูรี ในปี 1994 จากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน 252 คน และครู 244 คน ในปี 1995 รวบรวมข้อมูลจากนักเรียน 4,900 คน และในปี1996 จากข้อมูลของผู้บริหาร 249 คน และครู 250 คน คีกรารวมรวมรายงานทั้งหมดได้ผลสรุปว่า 1) ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของบิดามารดาและคนในชุมชน 2) ควรสนับสนุนอย่างต่อเนื่องให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพ 3) ปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสุขภาพในโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรซึ่งพัฒนาอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับพื้นฐานทักษะและวัฒนธรรม 4) เพิ่มประสบการณ์ศึกษาในระดับชั้น 11 และ 12 โดยใช้สื่อการสอนและสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่เพียงพอ เช่นการศึกษาโดยใช้กลุ่มเพื่อน

รีเดอร์ และคณะ (Reeder and Other, 1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่จักรยานยนต์บนถนนของวัยรุ่น ในประเทศนิวซีแลนด์” (The risky and protective motorcycling options and behaviours of young on-road motorcyclists in New Zealand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนถนนของวัยรุ่น ในประเทศนิวซีแลนด์ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นอายุ 18 ปี จำนวน 217 คน ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยผ่านทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัย พบว่า ยังมีวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 92.0 ในเรื่องการไม่ใช้หมวกนิรภัย และพบว่าวัยรุ่นมีการป้องกันอวัยวะของร่างกายในส่วนต่างๆ ได้แก่ เท้า ร้อยละ 54 .0 มือ ร้อยละ 47.0 ร่างกายส่วนบน ร้อยละ 35.0 และส่วนขา ร้อยละ 8.0 วัยรุ่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.0 มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความปลอดภัยดีขึ้น และในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 16 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ 2 ชั่วโมง

โรบินสัน (Robinson, J.,1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเลือกปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ : โดยการใช้ทฤษฎีของวัยรุ่น” (Health behavior selection : a grounded theory of the process among young adolescents) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทางเลือกเกี่ยวกับสุขภาพของวัยรุ่น โดยใช้ทฤษฎีการศึกษาพฤติกรรมสุขภาพจากประสบการณ์ของวัยรุ่น และการเลือกปฏิบัติในพฤติกรรมสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิจัยได้ใช้รูปแบบพฤติกรรมสุขภาพของวัยรุ่น โดยใช้แนวคิดรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของ Pender รูปแบบ Precede และรูปแบบการใช้หนี้และการขาดทุนของ Benson จากการวิจัยพบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพ คือ รายได้ของวัยรุ่น ความรู้ของวัยรุ่นในการที่จะเลือกปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

มอนท์ไธลีย์ (Monthley, L.,1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา” (Lifestyle and health behavior of college student – athletes in a selected population at five division II universities) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่เหมาะสมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่เหมาะสมระหว่างนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การใช้ยาเสพติด พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการบริโภคและโภชนาการ พฤติกรรมการควบคุมน้ำหนัก สุขภาพจิต การป้องกันโรค และการปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 251 คน และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ในเพนซิลวาเนีย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การขับขี่ยานพาหนะขณะมึนเมา การโดยสารยานพาหนะในขณะที่ผู้ขับขี่มึนเมา การสูบบุหรี่ จำนวนบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ความถี่ในการคุมกำเนิด และพบว่านักศึกษายาวิทยาลัยพลศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่านักศึกษาหญิงวิทยาลัยพลศึกษา

อเซวีโด , แมคเซโด และ บาร์รอส (Azevedo,Machado and Barros,1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโปรตุเกส” (Tobacco smoking among Portuguese high-school students) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของพี่/น้อง การมีเพื่อนสูบบุหรี่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ระดับผลการเรียน การดื่มกาแฟ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้ยาที่ผิดกฎหมาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 แห่งในเมือง Porto ของโปรตุเกส อายุระหว่าง 12 – 19 ปี จำนวน 2,974 คน เป็นนักเรียนชาย 1,449 คน เป็นนักเรียนหญิง 1,525 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.6 มีอายุระหว่าง 18 – 19 ปี ผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 48.9 มีการศึกษาต่ำกว่าเกรด 5 พบว่า ร้อยละ 82.7 มีบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดามารดาที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 36.5 มีพี่/น้องที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 23.6 มีเพื่อนที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.3 มีความคิดเห็นว่าการสูบบุหรี่ไม่เป็นอันตราย ร้อยละ 34.9 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 75.6 นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้ยาที่ผิดกฎหมาย และพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ได้แก่ มีบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดามารดาที่สูบบุหรี่ มีพี่/น้องที่สูบบุหรี่ มีความคิดเห็นว่าการสูบบุหรี่ไม่เป็นอันตราย ระดับผลการเรียน การดื่มกาแฟ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้ยาที่ผิดกฎหมาย

คาสาเวนน์ (Khasawnen T.,1966) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของวัยรุ่นจอร์แดน” (Health risk behavior among urban Jordanian youth) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน เกรด 10 ในเมืองยูบาน ประเทศจอร์แดน ในเรื่องการได้รับบาดเจ็บ การสูบบุหรี่ การออกกำลังกาย พฤติกรรมการบริโภคอาหาร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 10 ในเมืองยูบาน ประเทศจอร์แดน จำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ในเรื่องการไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่ยานพาหนะ ร้อยละ 96 และมีผลการวิจัยที่สนับสนุนการศึกษาที่พบว่า กว่าร้อยละ 75 ของผู้ที่เสียชีวิตจากการขับขี่ยานพาหนะไม่คาดเข็มขัดนิรภัย

เชน , ลิน , ชาง และคณะ (Chen,Lin,Chang and Other,1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การได้รับบาดเจ็บทางร่างกายของผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจราจรโดยดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์” (Body Region prevalence of injury in alcohol - and non - alcohol – related traffic injuries) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับบาดเจ็บในส่วนต่างๆ ของร่างกายกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยไต้หวัน จำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 ของผู้ป่วยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนเกิดอุบัติเหตุจราจร ในจำนวนนี้ ร้อยละ 79 ขับขี่รถจักรยานยนต์ และมีเพียงร้อยละ 13 ที่สวมหมวกนิรภัย และพบว่าการบาดเจ็บส่วนใหญ่เกิดที่ศีรษะและใบหน้า โดยผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้รับ

บาดเจ็บที่ศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 39 และร้อยละ 56 ตามลำดับ ส่วนผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 26 และร้อยละ 32 ตามลำดับ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร และพบว่าในแต่ละปีวัยรุ่นได้หวั่นเสียชีวิตจากการประสบอุบัติเหตุจราจรเป็นจำนวนมาก

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ พบว่า ยังมีวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งที่เกิดจากพฤติกรรมของวัยรุ่นเอง และจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ระดับผลการเรียน รายได้ ความรู้ในการที่จะเลือกปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพของบิดามารดา และ พฤติกรรมสุขภาพของพี่น้องที่เป็นแบบอย่างพฤติกรรมของวัยรุ่น และพบว่าเพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพมากกว่าเพศหญิง ทั้งในด้านการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การขับขี่ยานพาหนะขณะมีเมเมา การโดยสารยานพาหนะขณะผู้ขับขี่มีอาการเมเมา การสูบบุหรี่ จำนวนบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ความถี่ในการคุมกำเนิด วัยรุ่นควรได้รับความรู้และมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันผลเสียที่ตามมาจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ และครูผู้สอนควรใส่ใจต่อการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การขับขี่ขณะมีเมเมา การสูบบุหรี่ การเปลี่ยนคู่นอน การไม่คุมกำเนิด การคบเพื่อนที่ใช้สิ่งเสพติด การไม่ใช้อุปกรณ์นิรภัยเมื่อขับขี่หรือโดยสารยานพาหนะ

จากการวิจัยในประเทศและต่างประเทศได้มีการศึกษาพฤติกรรมสุขภาพในด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า ทักษะของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติของนักศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งในด้านการบริโภคอาหาร สุขภาพจิต การออกกำลังกาย การใช้และ การป้องกันสิ่งเสพติด เพศสัมพันธ์ และด้านความปลอดภัย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมสุขภาพของบุคคลใกล้ชิด รายได้รวมของครอบครัว ปัญหาภายในครอบครัว และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพจากสื่อต่างๆ

จากผลการสรุปรายงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา ที่กำลังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) และแผนพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ และการพึ่งตนเองด้านสาธารณสุข (สาขาที่ 6) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 8 ด้านสาธารณสุข (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่มีเป้าหมายให้ประชากรวัยเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในเรื่องการออกกำลังกาย สุขภาพด้านการบริโภค เพศสัมพันธ์ ความปลอดภัย สุขภาพจิต การบริโภคยาสูบ สุรา และสิ่งเสพติด ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคเหนือ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน และเป็นแนวทางสำหรับครูอาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของนักศึกษาต่อไป